

Tervek és beruházások Nyárádszeredában

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!



Az idei év egyik fontos feladata az inkubátorház átadása

Fotó: Gligor Róbert László

Számos beruházás van folyamatban a nyárádmenti kisvárosban, az idei költségvetés ezek további finanszírozására vagy befejezésére összpontosít, de új munkákat is előrevetít. Ezeket vettük számba Tóth Sándor polgármesterrel.

Gligor Róbert László

Szinte 22 millió lej Szereda idei költségvetése, ebből 10,55 milliót a beruházásokra fordítanak, 7 milliót a bérköltségekre, szociális hálóra, az időotthonra, a táncszínházra, a fennmaradó összeget pedig javításokra és a helyi közigazgatás működtetésére költik. Sok új beruházást nem indítanak az idén, hanem a többéves kifizetésű projekteken, a befejezésükön

dolgoznak. Az új beruházások listáján olyan tervek szerepelnek, amelyekre tavaly már különböző intézményeknél és programokon pályáztak. Ha ezekből néhány finanszírozást nyer, akkor kötelezően szerepelnie kell a beruházási listán és a költségvetésben, hogy indíthassák a tervezést, közbeszerzést.

Az idén bővítik a térfigyelő kamerarendszert, három iskola tűzvédelmére és különböző projektek engedélyeztetésére fordítanak pénzt, belső informatikai hálózatot alakítanak ki a városházán, korszerűsítik a mentőszolgálat és rohammentők, tűzoltók székhelyét, bővítik és megerősítik a gáz- és villanyhálózatot a városban, folytatódik a fűtőrendszer korszerűsítése, a fűtési

(Folytatás a 2. oldalon)

Maros megyén is áthalad

2023. január 31-én átadták azt az öt-kötetes dossziét az UNESCO-nak, melynek alapján az Erdélyt is érintő római határvédelmi rendszer (limes) több mint 1000 km-es hazai szakasza felkerülhet a világörökségi listára.

4.

Egyre nagyobb méreteket ölt az online zaklatás

Öt romániai gyermekből kettőt ért már online zaklatás (cyberbullying), és tízből mindössze három áldozat mer beszélni erről – derült ki a Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet által a biztonságos internet napja alkalmából ismertetett felmérésből.

5.

Az ország első gyerekmentő szolgálata

A gyerekmentő szolgálat önkéntesei egytől egyig képzett orvosok, asszisztensek, ápolók, olyan szakemberek, akik tudásukat, idejüket szentelik annak, hogy beteg gyerekeken segítsenek.

6.



OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezményrel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. február 28-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Mennyire kötelező?

Antalfi Imola

A keddi 5,7-es erősségű földrengést követő pánik után az illetékesek is megszólaltak, különféle forgatókönyveket vázolván fel egy esetleges 7,4-es fokozatnál erősebb földrengés lehetséges következményeiről. Miközben az embereket nyugalomra intik, a katasztrófavédelem hivatalos irataiból kitűnik, hogy a fent említett erősségű földrengés mintegy 45 ezer ember halálához vezetne, 350 ezer lakóház dőlne romba, az anyagi károk becsült értéke 10 milliárd euró. A kórházak egyharmada esetében fennáll a kockázat, hogy összedőlnek, amelyek pedig földrengésbiztos, ott is gondot jelenthet az orvosi eszközök megrongálódása. A több mint egymillió tagot számláló Declic civil szervezet már a korábbi, 5,2-es erősségű földrengés után petíciót indított, követelve, hogy a kormány prioritásként kezelje a tanintézmények és kórházak konszolidációját. A Declic szerint egy 7-esnél nagyobb fokozatú földrengés esetén több mint 600 iskola és óvoda, illetve kórház és szülészeti dőlne össze. A kormány mindaddig a tanintézetek csupán 6 százaléka esetében végeztetett kockázatelemzést, az ország legnagyobb sürgősségi kórházát pedig 2-es földrengéskockázati kategóriába sorolták. Azt is nehezményezik, hogy a kormány a PNRR programon keresztül 100 millió eurót kapott az EU-tól az épületek megerősítésére, de nem átlátható, ahogyan ezt az összeget elköltik.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

FEBRUÁR

16., csütörtök

A Nap kel
7 óra 25 perckor,
lenyugszik
17 óra 49 perckor.
Az év 47. napja,
hátravan 318 nap.

✿Isten éltesse!

Ma JULIANNA és LILLA,
holnap DONÁT napja.
DONÁT: latin eredetű, jelen-
tése Istentől ajándékozott.

✿ ✿ ✿

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet
max. 6 °C
min. -4° C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2023. február 15.

1 EUR	4,8993
1 USD	4,5711
100 HUF	1,2909
1 g ARANY	269,6314

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Ingyenes méhnyakrákszűrés
Körtvélyfáján

A Maros Megyei Sürgősségi Kórház és a George Emil Pa-
lade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai
Egyetem közös, a méhnyakrák megelőzésére és korai fel-
ismerésére, illetve kezelésére irányuló projektje keretében
február 16-án, csütörtökön 16 órától a körtvélyfájai régi
óvodánál (271A szám) ingyenes méhnyakrákszűrésre vár-
ják a 24–64 év közötti nőket. Legyen náluk személyazo-
nossági igazolvány.

Fotókat gyűjt a Csűrszínház

Idén ünnepli működésének 20. évfordulóját a mikházi
Csűrszínház. A jubileumi eseményt egy visszatekintő fo-
tókiállítással is szeretnék megjeleníteni, ezért felkérik
mindazokat, akiknek van Csűrszínházhoz kötődő – legin-
kább a kezdeti korszakban készült – fotójuk, hogy küldjék
el azt a gyvajda67@gmail.com e-mail-címre, vagy ugyanitt
jelezzék adományozási szándékukat. A papírképeket a tár-
lat szervezői beszkenneklik. A kiállítást a beküldött fotók
gyűjteményéből állítják össze.

Csoportos foglalkozás
beteggondozókkal

A HIFA-Románia Egyesület második alkalommal hirdeti
meg az önegyüttérző csoportot, elsősorban fogyatékkal
vagy krónikus betegséggel élő hozzátartozót gondozó sze-
mélyek részére Marosvásárhelyen, a Rózsák tere 61.
szám alatti Deus Providebit Tanulmányi Házban. Bővebb
információk Nagy Lilla pszichológusnál a 0754-384-034-
es telefonszámon. Jelentkezni február 19-ig, vasárnapig
lehet az alábbi linken: <https://forms.gle/r7VynTCux-noTvhZz8>. A program február 21-én, kedden kezdődik, hat
héten át heti egy csoportos találkozóból (keddenként 17–
19 óra között) és napi 10-15 perc otthon végzett gyakorla-
tokból áll. A foglalkozáson azt keresik, hogyan lehet
önmagunkkal úgy törődni, hogy az erőt adjon gondoskodni
a ránk bízottakról – tájékoztatott az egyesület vezetősége.

43. borverseny Dicsőszentmártonban

A Szent Márton Borlovagrend február 18-án, szombaton
17 órától Dicsőszentmártonban, a Három Fenyő vendég-
lőben 43. alkalommal szervez borversenyt. A díjkiosztás-
sal, borkóstolóval és ünnepi vacsorával egybekötött
eseményen a szászcsávási cigányzenekar muzsikál. A
részvételi szándékot február 17-én, pénteken 14 óráig je-
lezhetik az érdeklődők a 0740-026-395-ös telefonszámon
Czirmai Leventénél.

Előadás a Waldorf-iskola
pedagógiájáról

A marosvásárhelyi Waldorf-közösséget, valamint a szem-
lélet iránt érdeklődő családokat, pedagógusokat várják
február 16-án, csütörtökön (ma) 18 órakor a Studium Hub
konferenciatermébe (Bolyai tér 15. szám), ahol két neves
magyarországi Waldorf-pedagógus – Pintér Krisztina és
Kulcsár Gábor – tart előadást az általános iskolai oktatás
gyakorlatáról. A belépés ingyenes, a szervezők adományt
köszönettel elfogadnak.

Tervek és beruházások Nyárádszeredában

(Folytatás az 1. oldalról)

játszóteret a fogyatékos személyek
által használható eszközökkel gazda-
gítják, folytatódik a tanuszoda építése,
az utcák telekelése, az ivóvíz- és csa-
tornahálózat bővítése. Keresik az ál-
lami forrásokat, hogy a székelytompai
iskola kibővítését befejezhessék, a
nyárádszeredai napközínél az udvart
rendezik, amint a létesítményt átveszik
az egyháztól, Székelysárdon felújítják
a régi iskola épületét, és visszaadják
eredeti rendeltetését, három tantermet
alakítanak ki benne, így nem kell a je-
lenlegi iskolaépületet bővíteni.
Befejeznek és kifizetnek néhány
többéves projektet, mint a szeredai
szociális központ, inkubátorház, utak,
sáncok és hidak építése. Megteszik az
első lépéseket egy nagyobb sportcsar-
nok, egy kültéri fürdőmedence meg-
építése, egy, a Nyárádon átvezető új
híd építése, mozi létesítése, elektromos
töltőállomások telepítése érdekében.
Folytatódik a külterületek teleke-
lése, területrendezési tervek készítése,
ingatlanvásárlások, utcák és helyi utak
karbantartása. Utóbbiak korszerűsíté-
sére terv is készült, nyertek is már egy
pályázati támogatást, de az összkölt-
ség ennek négyszeresére rúg, ezért
szakaszonként fogják megvalósítani:

a városban és a hozzá tartozó telepü-
léseken minden utcát leaszfaltoznak,
betonárokka és járdával látják el. A
piac korszerűsítése végül kormány-
program révén valósul meg – sorolta
fel dióhéjban a rengeteg tervet a pol-
gármester.
Az idei év egyik fő eseménye az in-
kubátorház átadása lesz. A munkála-
tokkal jól haladtak a tavaly, de fel kell
gyorsítani az iramot, a tetőzet új héja-
zatot kap, az épület belsejében még
szerezési, kőművesmunka és a készre
dolgozás van hátra. Az épületet az év
közepéig be kell fejezni, hogy beköl-
tőzhessenek a vállalkozások.

Megjelent a Várad folyóirat friss száma

A Nagyváradon szerkesztett iro-
dalmi, művészeti, kulturális, társad-
almi, tudományos folyóirat 22.
évfolyamának idei második, februári
lapszáma az egyik alapítót, Lipcsei
Mártát hozza (vissza) az olvasók látó-
körébe: *Költőköszöntő* címmel Dénes
László írt az idén 80. életévét töltő
poéta életútjáról, pályájáról, majd Kö-
döböcz Gábor irodalomtörténésznek
egy méltatása olvasható, amelyet a vá-
radi költőnő frissen írt verscsoakra
követ.
A prózai írások szerzőinek névsora
már önmagában kuriózum: a kortárs
mexikói Agustín Cadena, a székelyud-
varhelyi Lőrincz György, a budapesti
Kötter Tamás, a szegedi Domonkos
László, a váradi Majoros Enikő. Vers-
sel van jelen a lapszámban Lencsés
Károly, Szilágyi Ferenc Hubart és Csá-
vossy György István.
*Szereti felfedezni és újraéleszteni a
tetszhalott értékeket* címmel Tóth Haj-
nal írt portrét Balázs Zoltán adjunktus-
ról, a Partiumi Keresztény Egyetem
Művészeti Tanszékének vezetőjéről; a
vizuális művész alkotása látható a cím-
lapon és a lapszám belső oldalain.
*Adalékok a nagyváradi színikör törté-
netéhez* címmel Farkas László idézi fel
a múltat, Sütő Éva *Farsang* című ösz-
szeállítása régi érmelléki szokásokról,
hagyományokról szól.
A szatmárnémeti Szamos Diákiro-
dalmi Körre és kiadványaira hívja fel
a figyelmet két írás, de két filmkritika
is található a lapban: Szombati-Gille
Tamás *Amikor a társadalom betör*,
hogyan megbélyegezheszen cím-
mel Woody Allen *Zelig* című
filmtörténeti jelentőségű alkotá-
sáról ír, Lencar Péter pedig *Al-
kalom szüli a papot* címmel Jan
Komasa lengyel rendező *Corpus
Christijét* méltatja.
Adrian Gagiú *A süket zene-
szerző mítosza* című minieszéje
Beethovennel kapcsolatos tévhi-
teket szel szét Máté Zsófia for-
dításában. *Kortárs tintamesék
antik technikával* címmel egy ri-
portot közöl a Várad egy külön-
leges műhelyről, az Ink Tales
Letterpressről, ahol százéves,
szépen felújított nyomdagépe-
ken dolgozik egy ifjú házaspár.
A Megszámáltattunk... című
jegyzet miről is szólhatna más-
ról, mint a tavaly lezajlott nép-
számlálásról.
Továbbra is megtalálható a
folyóiratban Barabás Szusza ke-
resztjérvénye, valamint a *Régen
és most* helytörténeti sorozat kö-
vetkező része a hátoldalon.
A folyóirat szabadárusításban
megvásárolható Nagyváradon. Előfi-
zetésre is van lehetőség: 3 hónapra 25
lejért, 6 hónapra 50 lejért, 1 évre 100
lejért. A lap előfizethető postán is pén-
zesutalvánnyal (mandat postál) az
„Abonament Várad” megjegyzésnek a
feltüntetetésével: Biblioteca Județeană
Gheorghe Șincai Oradea; CUI
4687188; Cod IBAN:
RO66TREZ07621G330800XXXX,
Trezoreria Oradea. Az előfizetők a

lapot postán kapják meg, ezért a pon-
tos nevet és lacímét tudatni kell a
szerkesztőséggel személyesen, telefo-
non vagy elektronikus postán a követ-
kező elérhetőségeken: Nagyvárad,
Armatei Române utca 1/A, C épület,
II. em. 7. ajtó; telefon: 0259/431–257,
116-os mellék; 0771/ 269–647; posta-
cím: 410087 Oradea, str. Armatei Ro-
mâne nr. 1/A, corp C; e-mail:
varadszerkesztoseg@gmail.com.

RENDEZVÉNYEK

Mesedélután a Maros Megyei
Könyvtárban

Február 16-án, csütörtökön (ma) 18 órakor újabb mese-
delutánra várják a gyermekeket a Maros Megyei Könyvtár
gyermekrészlegére. Meghívott Tekei Erika, az Erdélyi Ha-
gyományok Háza Alapítvány munkatársa. A mese után
kézműves-tevékenységre kerül sor.

Bálint-napi szimfonikus hangverseny

Február 16-án, csütörtökön (ma) 19 órakor Bálint-napi
szimfonikus hangversenyre várják a klasszikus zene ked-
velőit a Kultúrpalota nagytermébe. A Román Televízió Ma-
rosvásárhelyi Stúdiójával közösen szervezett koncerten a
Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zeneka-
rát Jascha von der Goltz németországi karmester ve-
zényli, szólót játszik Roman Fediurko ukrainai születésű,
Ausztriában élő zongoraművész. Műsoron: Mendelssohn-
Bartholdy-, Schumann- és Richard Strauss-művek.

Csütörtök a múzeumban

A Maros Megyei Múzeum szervezésében február 16-án,
csütörtökön 18 órakor a Trei Parale együttes koncertezik a
múzeum történeti osztályának multimédia-termében, a
várbeli épület első emeletén. A román nyelvű rendezvény

a Budapesti Néprajzi Múzeum Síppal, dobbal, didzseridu-
val... Népek hangszerei című időszaki kiállításához kap-
csolódik. Március 2-án 18 órától egy magyar nyelvű
programmal, a Tűzvarázs együttes koncertjével folytatódik
a kiállításához kötődő rendezvények sora. Mindkét kon-
certre múzeumi látogatójegyet kell váltani, ami felnőtték-
nek 15, diákoknak 3, nyugdíjasoknak 7 lejbe kerül.

De mi lett a nővel? –
Marosvásárhelyen

Február 18-án, szombaton 19 órakor újra látható a maros-
vásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban Kiss
Csaba De mi lett a nővel? című, Csehov-novellákra épülő
darabja, a Gyulai Várszínház produkciója. Rendező Béres
László, fellépnek Györffy András, Szélyes Ferenc (Jászai
Mari-díjas) és Kárp György (Bánffy Miklós-díjas) színmű-
vészek. Jelmez: Szélyes Andrea. Jegyek a Kultúrpalota
jegypénztáránál válthatók, helyfoglalás a 0365-451-034-
es telefonszámon.

A Spectrum Színház műsora

Február 20-án, hétfőn este 7 órakor újra megtekinthető a
Beugrás című bűnügyi komédia a marosvásárhelyi Spect-
rum Színházban. A vígjátékot Kovács Levente írta és ren-
dezte. 21-én, kedden szintén este 7 órakor a Petőfi-év
tiszteletére készült Bolond Istók van műsoron Török Viola
rendezésében. Helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefon-
számon.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,
Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, delután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Visszavonják Ion Antonescu marsall díszdoktori címét

Ion Antonescu marsall díszdoktori címének visszavonásáról döntött szerdán a Bukaresti Egyetem szenátusa. Közleményében a döntést a felsőoktatási intézmény azzal indokolta, hogy Ion Antonescut háborús bűnösnek nyilvánították, és 1946. május 17-én halálra ítélte a Szövetséges Ellenőrző Bizottság koordinálásával működő bukaresti népbíróság.

A Bukaresti Egyetem szerint a „tekintélyelvű” uralma alatt a marsall végig „erősen antiszemita nézeteket” vallott, amiket számos alkalommal nyilvánosan is kifejezett.

„A holokauszt során megölt romániai zsidók és a román közigazgatás alatt álló területeken élő zsidók számát nem lehetett ugyan pontosan megállapítani, de a romániai holokausztot tanulmányozó nemzetközi bizottság arra a következtetésre jutott, hogy 280.000–380.000 romániai és ukrajnai zsidót öltek meg vagy haltak meg az elnyomás követ-

keztében Romániában és az általa ellenőrzött területeken ebben az időszakban. Ehhez még hozzá kell számítani a Dnyeszteren túli területre küldött 25.000 roma nemzetiségű személy nagy részét” – emlékeztetett közleményében a felsőoktatási intézmény.

Az egyetem szerint vitathatatlan Ion Antonescu marsall felelőssége a besszarábiai, bukovinai és transznisztriai zsidók meggyilkolásában, ezért cselekedetei a tiszteletbeli doktori cím adományozásáról szóló szabályzat 7.1.4. cikkelyének hatálya alá esnek. Eszerint nem lehet az intézmény díszdoktora emberiség elleni bűncselekményekért jogerősen elítélt személy.

A közlemény szerint döntésekor a szenátus azt is figyelembe vette, hogy a díszdoktori cím 1941-ben történt odaítélésekor Ion Antonescu marsallt személyi kultusz övezte, és nem érvényesülhetett az egyetemi autonómia elve. *(Agerpres)*

Skót miniszterelnök: Egy új vezető alkalmasabb lehet nálam az ellentétek áthidalására

Nicola Sturgeon skót miniszterelnök hivatalosan is bejelentette szerdán, hogy távozik tisztségéből. Indoklásában úgy fogalmazott: a skót függetlenség kivívásához olyan vezetőre van szükség, aki nála alkalmasabb a politikai ellentétek áthidalására.

Sturgeon nyolc éve áll a skót kormány és a Skóciában kormányzó, függetlenségre törekvő Skót Nemzeti Párt (SNP) élén, és ezzel ő töltötte eddig a leghosszabb időt a skót miniszterelnöki tisztségben. Távozási szándékáról szerdán először skót kormányilletékesek számoltak be a médianak, majd Nicola Sturgeon az edinburghi rezidenciájára összehívott sajtótájékoztatón személyesen is megerősítette a hírt. Hozzátette: utódja hivatalba lépéséig tisztségében marad.

Lemondásának okairól szólva kifejtette: meggyőződése, hogy jelenleg már többségben vannak azok, akik Skócia függetlenségét pártolják, azonban ezt a támogatottságot meg kell szilárdítani és tovább kell növelni annak érdekében, hogy a majdani független Skócia a lehetséges legjobb alapokra épülhessen.

Ennek eléréshez a skót politikán belül húzódó megosztottságok áthidalására van szükség, és „úgy ítélem meg, hogy erre alkalmasabb lesz egy új vezető, olyasvalaki, akiről még nem döntötte el majdnem mindenki jó vagy rossz értelemben, hogy mit gondol róla, olyasvalaki, akiről nem alakultak ki olyan polarizált véleménykülönbségek, mint rólam” – fogalmazott a skót kormányfő. Sturgeon tavaly 2023. október 19-ét jelölte ki a skót függetlenségről tartandó újabb népszavazás időpontjaul arra az esetre, ha a brit legfelsőbb bíróság megállapítja a skót parlament hatáskörét a szükséges törvények megalkotására.

A legfőbb brit jogi fórum azonban novemberben olyan végzést hozott, amely szerint a skót parlament nem alkothat önállóan, a brit kormány hozzájárulása nélkül törvényt az újabb skóciai függetlenségi népszavazás kiírásáról, mivel ez olyan hatásköröket érintene, amelyeket az egyébként igen széles körű skóciai önrendelkezést megeremtő, 1999-ben kelt törvény meghagyott a brit parlament és a brit kormány felelősségi körében.

A skót függetlenségről 2014 szeptem-

berében már tartottak egy népszavazást, de akkor az elszakadást ellenzők győztek 55 százalékos többséggel.

A több mint nyolc évvel ezelőtti referendum eredménye a brit kormány rendszeresen hangoztatott érvelése szerint legalább egy nemzedéknyi időre lezárta a skóciai függetlenség kérdését, ezért London folyamatosan elzárkózik az újabb függetlenségi népszavazás engedélyezésétől.

A skóciai népszavazás újbóli kiírása azonban a brit EU-tagságról 2016-ban tartott – a kilépésre szavazók szűk, 51,89 százalékos többségű győzelmével végződött – referendum óta ismét folyamatosan napirenden van, miután az EU-népszavazáson a skótok 62 százaléka arra voksolt, hogy az Egyesült Királyság maradjon az Európai Unió tagja.

Nicola Sturgeon azóta rendszeresen hangoztatja azt a véleményét, hogy a 2016-os EU-népszavazás eredménye miatt elengedhetlenné vált az újabb skót függetlenségi referendum, mivel Skóciát egyértelműen kinyilvánított bennmaradási szándéka ellenére London „kiszakította” az Európai Unióból. *(MTI)*

Újabb szankciócsomag Oroszország ellen

Strasbourgban az Európai Bizottság elnöke, Ursula Von der Leyen, valamint Josep Borrell, az unió kül- és biztonságpolitikai képviselője hivatalosan bejelentette a testület új javaslatát az Oroszország elleni, immár tizedik szankciócsomagra vonatkozóan.

A bizottság elnöke elmondta: a tizedik szankciócsomaggal az EU tovább akarja fokozni a nyomást Oroszországra úgy, hogy exporttilalmat vezet be több mint 11 milliárd euró értékben a kritikus technológiákra és ipari árukra. Mint mondta, a hatékonyság érdekében számos olyan ipari árucikket vesz célba az EU, amelyekre Oroszországnak szüksége van, és amelyeket nem tud beszerezni a harmadik országok általi árufeltöltés révén. „Ezek létfontosságú árucikkek, speciális járművek, gépalkatrészek, továbbá teherautók és a sugárhajtóművek pótalkatrészei. Ezenkívül korlátozó intézkedések vonatkoznak majd az építőipari ágazatban használt árukra, amelyeket az orosz hadsereg is alkalmazhat” – jelentette ki.

Von der Leyen kifejtette, hogy a bizottsága javaslata szerint korlátozásokat kell bevezetni a kettős felhasználású és a fejlett technológiai áruk exportjára. Mint mondta, a testület ellenőrzést javasol 47 olyan elektronikus alkatrészre, továbbá ritka fémekre vonatkozóan, amelyek orosz fegyverrendszerekben, többek között drónokban, rakétákban és helikopterekben felhasználhatók.

„Ezzel betiltunk minden, a harc téren használatos technológiai terméket, gondoskodni fogunk arról, hogy ne találjanak más utakat, mert most először harmadik országbeli szervezeteket is bevonunk az orosz kettős felhasználású termékekre vonatkozó szankciókba” – hívta fel a figyelmet. Hozzátette, hogy mivel az Iráni Forradalmi Gárda drónokat biztosít Orosz-

ország számára, az EU hét iráni szervezetet készül felvenni szankciós listájára.

Az elnök bejelentette azt is, hogy az EU-nak Vlagyimir Putyin orosz elnök propagandistáival szemben is fel kell lépnie. „Az orosz elnök a közterületeken is háborút folytat propagandistái és dezinformációs hálózatai hadseregével. Mérgező hazugságokat terjesztenek, a társadalmaink megosztására törekednek” – hangoztatta az elnök.

Von der Leyen szerint az új szankciócsomag fellép a korlátozó intézkedések kijátszása ellen is. A javaslat szerint az Európai Bizottság nyomon követi a szankcionált orosz oligarchák vagyonát, és a tagállamokkal közösen áttekintést készít az orosz központi banknak az Európai Unióban tartott összes befagyasztott eszközéről. „Tudnunk kell, mennyi pénzről van szó, és hol található, ez nagyon fontos, tekintettel arra, hogy az állami orosz vagyont esetleg az ukrainai újjáépítés finanszírozására használhatjuk fel” – jelentette ki.

Josep Borrell nyilatkozatában közölte, hogy a tagállami kormányokat tömörítő Tanács elé terjeszti az Ukrajna szuverenitásának aláásásában szerepet játszó csaknem száz személy és szervezet elleni szankciókra vonatkozó javaslatok listáját. „Ez a lista magában foglalja a katonai tevékenységekért, a politikai döntésekért, a propagandáért és a dezinformációért felelős személyeket is. Célba vesszük azokat, akik részt vesznek az emberrablásokban, az ukrán gyermekek Oroszországba történő deportálásában és kényszer-örökbefogadásában. És azokat is, akik lehetővé teszik az ukrán erőforrások kifosztását” – sorolta.

A két uniós tisztségviselő felszólította az EU-tagországokat a tizedik szankciós csomag minél hamarabbi jóváhagyására. *(MTI)*

Ország – világ

Öt megyéből jelentettek károkat

A keddi földrengés után öt megye – Gorj, Dolj, Hunyad, Mehedinți és Vâlcea – 22 településén jelentettek károkat. Târgu Jiuban a lezuhanó épületelemek hat személygépkocsit rongáltak meg, a Zsil völgyén sziklák zuhantak az útra. A városban 48 lakóház és középület rongálódott meg. A megye további tíz településéről jelentettek anyagi károkat a földrengés nyomán. Hunyad megye hét településén szintén hasonló károkról számoltak be. A katasztrófavédelmi főosztály (DSU) szerdai tájékoztatása szerint eddig nem azonosítottak életveszélyes helyzetet azokon a területeken, ahol a földrengést érezték. A katasztrófavédelem ismét nyomatékossította, hogy a RO-ALERT rendszer nem fog értesítést küldeni a lakosságnak a földrengések bekövetkezte előtt, csak azok után, súlyos következmények esetén küldenek üzenetet a hatósági intézkedésekről, például a segyelosztó pontokról. *(Agerpres)*

Béremelés uniós alapokból

Döntő házként elfogadta szerdán a képviselőház az európai uniós alapokból finanszírozott projekteken dolgozó közalkalmazottak legfeljebb 50 százalékos béremeléséről szóló, a 2022/152-es sürgősségi kormányrendeletet jóváhagyó törvénytervezetet, amelynek értelmében az EU-s alapokból finanszírozott projekteken, illetve az országos helyreállítási terv (PNRR) megvalósításán dolgozó közalkalmazottak legtöbb 50 százalékos béremelésben részesülhetnek, függetlenül attól, hogy hány ilyen jellegű projektben vesznek részt. Az intézkedés a közjogi méltóságokra nem vonatkozik, leszámítva a megyei tanácselnököket és alelnököket, valamint a polgármestereket és alpolgármestereket. A legfeljebb 50 százalékos béremelés megilleti a kifizetési ügynökségek tevékenységét koordináló igazgatóság, valamint az APIA alkalmazottjait is. Az uniós alapok felhasználását ellenőrző pénzügyminisztériumi testület tagjai legtöbb 25 százalékos fizetésemelésre jogosultak. *(Agerpres)*

Hivatalos munkaszüneti nap lesz január 6. és 7.

Döntő házként elfogadta szerdán a képviselőház azt a törvénytervezetet, amely hivatalos munkaszüneti nappá nyilvánítja Romániában január 6-át és 7-ét, azaz vízkereszt napját és a keleti kereszténység karácsonyát. A tervezet kezdeményezői többek között azzal érvelnek, hogy vallási jelentősége miatt számos ország, köztük Ausztria, Ciprus, Horvátország, Finnország, Görögország, Olaszország, Lengyelország, Oroszország, Spanyolország, Svédország, Szlovákia és Svédország is hivatalos ünnepnappá nyilvánította vízkereszt napját. Ehhez az ünnephez szorosan kapcsolódik január 7-e is, amely az ortodox egyházban Keresztelő Szent János napja, a görögkeletiek által még mindig használt Julianus-naptár szerint pedig erre a napra esik a karácsony. Ezért a keleti keresztény hagyományú országokban (Fehéroroszország, Görögország, Grúzia, Moldova, Oroszország, Ukrajna, Ciprus) január 7-e hivatalos ünnepnap. *(Agerpres)*

Mennyire kötelező?

(Folytatás az 1. oldalról)

Az is érdekes adat, hogy szakértők szerint Romániában a lakások csupán mintegy 17-20 százalékára kötöttek kötelező biztosítást, illetve fakultatívat. Hiába hívják kötelező lakásbiztosításnak (földrengés, árvíz és talajcsuszamlás esetén kártérítenek), és van rá törvény, ha mégsem annyira kötelező. Ilyen értelemben a kötelező járműbiztosítással összehasonlítani értelmetlen. A hatóságok évek óta képtelenek kidolgozni azt a módszertant, amivel követhető lenne a kötelező lakásbiztosítás megkötése, a helyi adók befizetéséhez kötni nem bizonyult megfelelő megoldásnak. A fakultatív (többféle kárt fedező) lakásbiztosítás sem lépheti túl a 20 százalékot, mivel csakis az évi 10 vagy 20 euróba kerülő (10 ezer vagy 20 ezer euróig terjedő kártérítést fizető) kötelező biztosítás megkötése után lehetséges. Az elmúlt napokban a biztosítási piac megélénkült, brókerek szerint akár 10-20-szorosára nőtt a kereslet a lakásbiztosítások iránt. Arról sincs sok információ, hogy a köztisztviselők rendelkeznek-e legalább a kötelező biztosítással, legalább a szociális otthonok, kórházak esetében, erre a jelenleg hiányzó jogszabályi keretet mindenképpen ki kellene dolgozni.

Ne feledjük: az 1977-es 7,4-es magnitúdójú földrengésben közel 1600-an haltak meg, és 35 ezer lakás dőlt össze. Azt se, hogy Romániában évente több mint száz, a Richter-skálán 3-as fokozat fölötti földrengést jegyeznek.

UNESCO-világörökségi listára kerülhet az egykori római határvédelmi rendszer Maros megyén is áthalad

2023. január 31-én átadták azt az ötkötetes dossziét az UNESCO-nak, melynek alapján az Erdélyt is érintő római határvédelmi rendszer (limes) több mint 1000 km-es hazai szakasza felkerülhet a világörökségi listára. A több mint háromezer oldalas nevezési dokumentum hosszas, kitartó munka eredménye, jelentős lépés afelé, hogy a majdnem kétezer éves rendszer az emberiség közös kincsévé váljon. A kezdeményezés jelentőségéről, a kutatási eredményekről Pánczél Szilamér Péterrel, a Maros Megyei Múzeum osztályvezető régészével beszélgettünk, aki tagja volt a dokumentációt összeállító szakmai testületnek.

Vajda György

– Kik és miért kezdeményezték a római limes felvételét az UNESCO világörökség-listájára?

– A Római Birodalom legnagyobb kiterjedése idején az Atlanti-óceántól Európán keresztül a Fekete-tengerig húzódott, majd körbeülve a Földközi-tengert, az Atlanti-óceánnál ért véget. A limeskutatás egy nemzetközi tudományos mozgalom, melynek eredményeként Hadrianus falát és a germán-raetiai limest már korábban jelöltették az UNESCO-világörökségi listára, de több szakmai tanácskozást követően úgy döntöttek, hogy ezeket és a frissebben nevezett szakaszokat a *Római Birodalom határai* nemzetközi helyszíneként tartásuk nyilván. A romániai



Pánczél Szilamér Péter

Fotó: Maros Megyei Múzeum

limeskutatás már a 19. század végén elkezdődött, de a nemzeti limesprogram csak 2014-ben indult el, és 2016-tól nyert finanszírozást.

– Mit tartalmaz a dosszié?

– Vaskos, mintegy 3000 oldalt tartalmazó ötkötetnyi munkát foglal magába a nevezési dokumentáció, amelyet az Országos Limeskutató Bizottság, az Országos Örökségvédelmi Intézet, az Erdélyi Történeti Múzeum, a Román Nemzeti Múzeum, a Keleti-Kárpátok Nemzeti Múzeum és a Maros Megyei Múzeum munkatársaiból álló szakértők állítottak össze. A január 31-én leadott pályázati csomag tartalmazza Dácia teljes határvonalának a leírását, amely a Bánságon, Erdélyen, Olténian és Havasalföldön halad tovább, elvileg a Dunától a Dunáig. Figyelembe véve az előző kutatások eredményeit, szerepel benne minden egyes lelőhely pontos leírása, térképpel, helyrajzokkal együtt, az objektumok jelenlegi állapotának

bemutatása, továbbá külön le van írva az is, hogy milyen veszélynek vannak kitéve az adott lelőhelyek, és alapos menedzsmentterv is készült a hosszú távú megőrzésükről. Négy kötet a leírás, egy a menedzsmentterveket tartalmazza. Ez a legkomplexebb dokumentáció, amit valaha összeállítottak Romániában ilyen nevezéshez. Bár vannak az országban világörökségi helyszínek, mint Segesvár óvárosa, a moldvai kolostorok vagy a szász erődtéplomok, ez a nevezés több szempontból is premier. 285 eleme van (táborok, őrtornyok, védművek, telepek, erődítmények), több mint 1000 km-en húzódik, és 123 közigazgatási egységet érint. A bánsági és erdélyi részen a munkát a kolozsvári múzeum koordinálta, a marosvásárhelyi múzeum csapata és külső munkatársai dokumentálták a Maros és Hargita megyei szakaszt. Megyénkből felkerült a listára három katonai tábor és civil település (Marosvécs, Mikháza és Sóvár), valamint nyolc őrtorony Felsőrépától Szakadátig. A lelőhelyek menedzsmentjére vonatkozó fejezeteket a Romániai Örökségvédelmi Intézet munkatársai készítették, akiknek nagyobb a tapasztalata az ilyen projekteknél.

– Miért fontos, hogy egy műemlék, történelmi jelentőségű lelőhely felkerüljön az UNESCO világörökségi listájára?

– Elsősorban ez kiváló nemzetközi márkajegy. Természetesen nem jár automatikusan finanszírozási lehetőségekkel, de turisztikai és más településfejlesztési pályázatoknál hozzáadott érték lehet. Az a közönség, amely ezt a védjegyet ügyesen kihasználja, profitálhat belőle. Azt is tudni kell, hogy ez bizonyos meg-

szorításokkal jár, hiszen csak bizonyos feltételekkel lehet majd a lelőhelyek környékén építkezni. Igaz, ezt a hazai törvények is előírják, így semmivel sem lesznek szigorúbbak a szabályok, ha az adott lelőhely felkerül a listára, legfennebb elveszti ezt a címet, ami lényeges presztízsveszteséssel járhat.

– Milyen alapvető feltételeknek kell eleget tennie egy műemléknek, lelőhelynek, hogy a világörökség részévé nyilvánítsák?

– Több kritériumnak kell megfelelnie, amelyeket nyilvánvalóan a nevezési dosszié összeállításánál is figyelembe vettünk. Az első a lelőhely épsége, ami azt jelenti, hogy a romok jó állapotban kell legyenek, és semmiféle oda nem illő beavatkozást nem szabad rajtuk végezni. Számít a környék eredetisége,



Ásatások Mikházán

Fotó: Vajda György (archív)

vagyis nem lehet olyan épületek közelében, amelyek megbontják a környezet és a kultúrtáj egységét. Fontos, hogy minden lelőhely rendelkezzen egy hosszú távú, fenntartható menedzsmenttervvel. A turisztikai értékesítés opcionális, nem kötelező, ha a lelőhely kezelője megőrzi ennek az épségét és autentikusságát, az az UNESCO számára elegendő. Azt kell tudatosítani, hogy a turizmus egy lehetőség az érintett települések fejlesztésére, ebből csak nyerhet a közösség. A hazai törvénykezés előírja, hogy műemlékek, lelőhelyek esetén legyen egy védelmi övezet, de sajnos a vidéki települések nagy részének nincsenek érvényes területrendezési terveik, ahol a tervezők és a szakmai grémiumok leszögezik, mit, hova és hogyan szabad építeni, és eszerint adják ki az építkezési engedélyeket. Mi nem vagyunk hatóság, ezt nem tudjuk befolyásolni, csak szakmai tanácsal tudunk segíteni, a szabályok ellenőrzésével, netán intéssel, ha azt tapasztaljuk, hogy valahol a lelő-

hely kárára történt beavatkozás. És természetesen, ahol megkérnek, ott segítünk, hogy az adott lehetőségeket még jobban kihasználják.

– Az utóbbi évtizedben a Maros megyei limeskutatás inkább Mikházára összpontosult. Nyilván ez is számított, hogy a castrum felkerült a listára.

– Az évek során nem csak Mikházát kutattuk. Kollégáimmal, diákokkal és önkéntesekkel Marosvécsen, Sóváradon és több őrtoronynál folytattunk régészeti kutatásokat. Mikháza jelentősége abban rejlik, hogy a lelőhely nagy része beépítetlen területen van, és több egyetemen partnerségben sikerült rendszeresíteni a kutatásokat. Több mint tízévi munka eredményeit koronázza meg ez a nevezés, és ennek is köszönhető, hogy az új-

jáépítési program (PNRR) keretében jelentős támogatást nyertünk el lelőhely-bemutatásra, melynek célja az idegenforgalom fellendítése.

– Mi következik a nevezési dosszié benyújtása után?

– Az UNESCO-ICOMOS örökségvédelmi szakértői alaposan átvizsgálják a pályázati dossziét, majd helyszíni terepszemle következik. Tapasztalataikat megosztják a dokumentáció készítőivel, illetve kérhetik, hogy helyenként egészítsük ki a dossziét. Ezután egy nemzetközi szakmai grémium egy ezzel a céllal szervezett konferencián dönt arról, hogy a dáciai limes felkerül-e a világörökség listájára. A dokumentációt olyan külsős tanácsadók segítségével állítottuk össze, akik már sikeresen neveztek, konzultáltunk holland, angol, német, osztrák kollégákkal is, akik a saját limesüket sikeresen nevezték, így remélem, hogy minimális javítanivalót találnak majd az UNESCO szakértői, és körülbelül egy éven belül a régészeti lelőhelyeink is a világörökség részei lesznek.



Fotó: Szabó Máté

„Nem támogatjuk a dízel- és benzinmotorok betiltását 2035-től”

Az RMDSZ nem támogatta az Európai Parlament döntését, mely szerint 2035-ig fokozatosan megszüntetnék a dízel- és a benzinüzemű új autók értékesítését az EU-ban, és minden új gyártású autónak nulla kibocsátásúnak kell lennie. Az EP strasbourgi plenáris ülésén kedden alig 61 szavazattöbbséggel hagyta jóvá az új személygépkocsikra és kisteherautókra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási normák felülvizsgálatát.

„Az Európai Parlament úgymond újabb lépést tett a klímacélok teljesítése felé, valójában azonban igen kifogásolható döntés született, melyet sem az RMDSZ, sem az EPP

többsége nem támogatott. Véleményem szerint ez a döntés káros hatással lesz nemcsak az autópiacon, hanem a fogyasztókra is. A mobilitás nem lehet luxuscikk, márpedig pont ezt fogja eredményezni a személygépkocsik drágulása, a töltőállomások elégtelen száma és területileg hiányos lefedése. A döntésben szereplő »nulla kibocsátás« kifejezés tulajdonképpen az elektromos autókat jelöli, így kizár minden egyéb, alacsony, de nem nulla kibocsátású technológiát. Ezáltal az Európai Parlament döntése nemcsak a lakosság és a piac ellen, hanem az innováció és a modern technológiák ellen is irányul” – hívta fel a figyelmet Winkler Gyula, az RMDSZ EP-képviselője. Emlékeztetett, maga az elő-

terjesztő EB is közvetetten elismeri, hogy gondok vannak, hiszen a szövegében szerepel, hogy az Európai Bizottság 2025-ig módszertant terjeszt elő az EU piacon értékesített személygépkocsik teljes életciklusára vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási adatainak értékelésére, és szükség esetén újabb jogalkotási javaslatokat terjeszt elő. „Az elemi logika azt sugallja, hogy először kellett volna a komoly, mélyreható tanulmányt elvégezni, és csak utána döntést hozni. Tulajdonképpen a teljes Fit For 55 csomag egyik nagy veszélye az óriási sietség, amellyel az Európai Bizottság igyekezik átnyomni a szabályozáscsomagot, kihasználva a válsághelyzetet, politikai nyomást helyez a tagállamokra és a Parla-

mentre is. A számok azt mutatják, hogy az EU ambiciózus éghajlatvédelmi céljait a közlekedésben nem lehet kizárólag elektromos járművekkel elérni. Az Európai Bizottság egy ideológiai alapú döntést hozott, politikailag motivált módon kiválasztott egy technológiát a sok közül, és ezt lenyomta – egyelőre – az Európai Parlament torkán. Elméletileg van egy kiút, hiszen a döntés szerint az EB 2026 decemberéig figyelemmel kíséri a kibocsátási határértékek és a valós üzemanyag- és energiafogyasztási adatok közötti eltérést, jelentést készít, és megfelelő nyomkövetési intézkedéseket javasol. 2025 végétől a Bizottság két évente jelentést tesz közzé a kibocsátásmentes közúti mobilitás

irányába tett haladásról. Ennek megfelelően 2026-ban az Európai Parlamentnek lehetősége lesz felülvizsgálni és korrigálni a jelenlegi döntést. Ez a kilátás jobb, mint semmi, de mindezek tudatában sajnálatlalt kell megállapítani, hogy a jelenlegi döntés elhibázott, káros és nagy hátrányt jelent a következő időszakban az állampolgárok, a munkahelyek és az európai ipar számára” – nyomatékosított az EP-képviselő.

A héten Strasbourghban ülésező Európai Parlament 340 igen, 279 nem és 21 tartózkodással hagyta jóvá az új személygépkocsikra és kisteherautókra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási normák felülvizsgálatát. (RMDSZ-tájékoztató)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egyre nagyobb méreteket ölt az online zaklatás

Öt romániai gyermekből kettőt ért már online zaklatás (cyberbullying), és tízből mindössze három áldozat mer beszélni erről – derült ki a Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet által a biztonságos internet napja alkalmából ismertetett felmérésből, amely január második felében készült kétezer-négyszáz 8–17 év közötti gyerek és fiatal megkérdezésével.

Menyhárt Borbála

A fővárosban a múlt héten szervezett tanácskozáson elhangzott, hogy a Mentsük Meg a Gyermeket szervezet felmérése szerint a megkérdezett gyermekek 77 százaléka úgy nyilatkozott, hogy legalább három órát tölt naponta az online térben, ugyanakkor a gyermekek 40 százalékát érte már ott zaklatás. Ez három százalékkal több az egy évvel korábbi adatokhoz képest. A megkérdezett gyermekek 20 százaléka azt állította, hogy hetente rendszeresen bántják az online felületen. A jelenség a középiskolások körében még elterjedtebb, és az áldozatok között 12 százalékkal több a lány, mint a fiú.

A felmérés során megkérdezett gyermekek 17 százaléka – főként kamasz fiúk – elismerte, hogy küldött már bántó üzenetet az interneten ismerősöknek.

A Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet közleménye szerint a Facebook használata meredeken csökken, egyre népszerűbbek lesznek azonban a fénykép- és videó-megosztó platformok, például az Instagram, és a tapasztalat az, hogy a lányok sokkal több időt töltenek ezeken a közösségi oldalakon, mint a fiúk. E platformok közül a TikTok a legkockázatosabb az idegenekkel való interakció tekintetében – mutatott rá a szervezet szociológusa, Cristian Grădinaru.

A szervezet közleményében egy édesanya is megszólal, beszámol arról, hogy az addig vidám, nyitott 13 éves lánya egyik napról a másikra szomorú és zárkózott lett, az anyuka pedig nem értette, mi történt vele, amíg végül rájött, hogy néhány osztálytársnője készített neki egy Instagram-profilt, ahol közzétettek olyan fotókat róla, amelyeket azelőtt a lány a privát csoportjukban küldött el nekik.

Voltak róla otthon készült képek pizsamában vagy régi pólóban, és amint ezek felkerültek az online térbe, az iskolában az osztálytársai gúnyolni kezdték emiatt.

A legtöbb gyerek nem mer beszélni az őt ért zaklatásról

A felmérés arra is rávilágított, hogy az online zaklatás áldozatai közül kevesen, mindössze tízből hárman mernek valakivel beszélni az őket ért bántásokról, és ez a személy az esetek nagy részében egy barát volt. A szakemberek azonban nem győzik hangsúlyozni, mennyire komoly hatással van a gyermekek lelkivilágára a zaklatás, ezért fontos, hogy a szülők és a pedagógusok megértsék, hogy egy ilyen helyzetben minden érintett gyermek

áldozat, beleértve az elkövetőt, valamint a szemtanúkat is, és ezen esetek megoldásában mindenképp a felnőttek segítségére van szükség.

A Mentsétek Meg a Gyermeket által létrehozott telefonos tanácsadó szolgálathoz rendszeresen fordulnak szülők, pedagógusok, illetve gyermekek, akik online zaklatás áldozatai, vagy tanúi voltak egy ilyen esetnek.

A vilájárvány előtt a bejelentések 83%-a gyermekektől, 17%-a pedig felnőttektől érkezett, a vilájárvány után azonban a hívások 95%-ában fiatalok számolnak be online zaklatásról – mutatott rá Gabriela Alexandrescu, a szervezet elnöke.

A Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet által közzétett hivatalos adatok szerint a 2021–2022-es tanévben az előzőhöz képest közel egyharmadával nőtt a jelentett zaklatások száma az oktatási rendszerben, több mint 10 ezer esetet jegyeztek. A valóságban azonban a jelenség sokkal nagyobb méreteket ölt, a szervezet legfrissebb, 2022-es év végi felmérése szerint az iskolában történő zaklatás és annak online változata évente több százezer diákot érint. Mintegy 49%-ra tehető azoknak az aránya, akik fizikai erőszak, fenyegetés vagy megalázó üzenetek áldozataivá válnak, 82%-uk pedig szemtanúként válik részesevé ennek a jelenségnek. A közleményben arra is kitérnek, hogy az iskolai akciócsoportok – amelyeknek a létrehozását törvény írja elő – hatékony eszközök lehetnek az iskolai zaklatás visszaszorításában. Ezért a szervezet felkérte az Oktatásügyi Minisztériumot, ellenőrizze, hogy a gyakorlatban működnek-e ezek az akciócsoportok.

A múlt heti fővárosi eseményen Gabriela Firea családügyi miniszter rámutatott, Románia több intézkedést hozott az internetes zaklatás, a cyberbullying megelőzésére. A kormány által nemrég elfogadott új gyermekvédelmi törvény a visszaélések minden formájára kitér, beleértve az online térben elkövetetteket is – magyarázta. Ugyanakkor az általa vezetett minisztérium és az oktatási tárca, valamint az országos gyermekvédelmi és örökbefogadási hatóság képviselői dolgoznak egy gyermekvédelmi stratégián, amely a közeljövőben kerül majd elfogadásra.

Sorin Ion oktatásügyi államtitkár hangsúlyozta, a minisztérium is dolgozik a jelenség visszaszorítására irányuló intézkedéseken. Ezek között említette, hogy az országos helyreállítási terv keretében 100 ezer romániai pedagógusnak tartanak a digitális kompetenciákat fejlesztő képzéseket, és 50 százalékkal növelik az iskolai tanácsadók számát.

A kezük meg van kötve

Érdeklődésünkre, hogy miként is működnek a mindennapi gyakorlatban a zaklatás elleni akciócsoportok, Körtesi Sándor, a marosvásárhelyi 7-es számú iskola igazgatója elmondta, vannak kötelező módon, illetve igény szerint opcionálisan létrehozható munkacsoportok, a zaklatási ügyekben il-

váogatja; volt eset, hogy amikor a szülő értesült arról, hogy a gyereke zaklatja a társait, nagyon határozottan fellépett, de olyan is, amikor megvonta a vállát, mondván, hogy otthon sem tudják kezelni a gyereket. Körtesi Sándor úgy véli, egyre elterjedtebb az online bullying, amit nem tesznek meg élőben, azt megteszik az online térben, de tudni kell, hogy amennyiben az iskola diákjai érintettek benne, ez is ugyanúgy iskolai zaklatásnak minősül, mint a tanteremben, a folyosón, vagy az udvaron elkövetett bántalmazások.

A virtuális felületen történő bántalmazás nem szűnik meg délután, sem a hétvégén

Az UNICEF gyermekjogi szervezet szerint az internethasználat terjedésével az online zaklatás is egyre nagyobb teret nyer a mindennapokban.

Az internetes zaklatás során ugyanúgy érvényesül a három feltevés: erős, negatív tartalmat közvetít a bántalmazó a bántalmazottnak, rendszeresen ismétli a tevékenységet, és mindezt a hatalma fitogtatásával éri el, a neten gyakran úgy, hogy anonim módon, arctalanul tesz bántó megjegyzéseket különböző közösségi oldalakon, vagy egy általa készített előnytelen fotót, esetleg montázst oszt meg a zaklatás elszenvédőjéről. A magyar társadalom 79 százaléka rendszeres internethasználó, a 10-18 éves gyermekek 88 százaléka rendelkezik profillal közösségi oldalakon. A virtuális felületeken a zaklatótól nem lehet fizikailag eltávolodni, a bántalmazás nem szűnik meg hétvégén vagy az iskolai szünetben. A képeket bárki lementheti, és bármikor újra feltöltheti különböző felületekre, a különböző közösségi oldalakon pedig akárhány profil létrehozható, és ezekről újabb és újabb üzeneteket lehet küldeni a kiszemelt áldozatnak. Ráadásul, ha valakit az interneten zaklatnak egy nyilvános felületen, nem lehet pontosan megmondani, hogy hányan látták a fényképet vagy posztot, sokkal több tanúja van, mint a nem internetes bántalmazások esetében. A bántalmazással járó megalázottság érzése sokkal fájdalmasabb lehet a gyerekeknek, ha még azt sem tudja, pontosan kikhez jutott el. Az UNICEF munkáját segítő és a programban közreműködő gyermekek személyes tapasztalataiból az is kiderült, hogy az internetes bántalmazás már az egészen fiatal kiskamaszok, a 10-12 éves gyermekek körében is megjelenik. Ők sokkal kevésbé érzik az internetes világ határait, azt, hogy meddig lehet elmenni valakivel szemben, de akár követendő példának is tűnhet a bántalmazó attitűd felvétele – az a menő, aki ezt meg

meri csinálni. Gyakran a szülők és a pedagógusok nem is tudnak arról, hogy mi zajlik háttérben, máskor nem találnak megfelelő eszközöket a probléma kezelésére, mert úgy érzik, nincsenek eléggé felkészülve az online világ jelentette kihívásokra.

Az online zaklatás, csakúgy, mint a többi bántalmazási forma, rossz érzéseket kelt a gyerekekben, aláássa az önbizalmukat, az önértékelésüket, súlyos esetben meglévő barátaiktól is elszigeteli őket. A magukra maradt gyermekek szorongani kezdenek, feszültté válhatnak, a folyamatos stresszhelyzet és az, hogy nem élhetik a megszokott, hétköznapi életüket a zaklatás miatt, kihatással lehet a teljesítményükre. Szétszórta válnak, nem teljesítenek úgy az iskolában, mint korábban, elszakadnak a korábbi kapcsolataiktól, az is előfordulhat, hogy még a szülőkkel való bizalmi viszony is sérül. A feszültség hosszú távon egészségkárosító hatású, mentális, pszichés betegségekkel és valódi fizikai tünetekkel is járhat. A kiskamaszok önkárosító magatartással próbálhatnak meg átlendülni a nehézségeken, magukban keresve a hibát, étkezési zavarok alakulhatnak ki náluk, vagdosni kezdek magukat, vagy a legsúlyosabb esetben akár nagyon komolyan saját életük ellen is fordulhatnak.

A szülők számára mindenekelőtt az a fontos, hogy megértsék és elfogadják az online világ térnyerését a mindennapi életben. Ha elveszik a gyerekektől az elektronikai eszközöket, letöröltetik a közösségi oldalról a profiljukat vagy rendszeresen beleolvasnak a levelezésébe, azzal valójában nem tudják kontrollálni a helyzetet.

A szülők elsődleges eszköze a beszélgetés. Ez nem számonkérést jelent, és nem is egyszeri, nagy nekirugaszkodást. Az a fontos, hogy az internetről való beszélgetés jelen legyen a családok mindennapjaiban, a gyermekek azt érezhessék, hogy nyugodtan megoszthatnak bármit a szüleikkel, nem lesz részük elutasításban. Ha a gyereket már zaklatják az interneten, arra kell bátorítanunk, hogy beszéljen a problémájáról. Mellette kell állnunk, támogatnunk kell őt, és közösen kell megoldást találnunk a helyzetre. Ebben be kell vonni a gyereket körülvevő más felnőtteket és gyerekeket is, különös tekintettel azokra a gyerekekre, akik szemlélőként vannak jelen a bántalmazás körforgásában, akik ott vannak a közelben, látnak mindent, de nem avatkoznak be. A velük való beszélgetés lehet az egyik kulcsa a helyzet megoldásának, a bántalmazó és a bántalmazott mellett nagyon sokan vannak, akiket néma tömegből aktív támogatóvá lehet tenni – olvasható az unicef.hu oldalon.



Fotó: Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet

Ingyenesen szállítják külföldre a kis betegeket

Az ország első gyerekmentő szolgálata

Országszerte hiánypótló kezdeményezés látott napvilágot a tavaly, amikor Nagyváradon a helyi Páli Szent Vince Társaság – magyarországi mintára – gyerekmentő szolgálatot hozott létre, és azóta, nagylelkű adományozóknak köszönhetően, ingyenesen szállítják az ország különböző részeiből a beteg gyerekeket, elsősorban külföldi kezelésekre. A gyermekmentő szolgálat önkéntesei egytől egyig képzett orvosok, asszisztensek, ápolók, olyan szakemberek, akik tudásukat, idejüket szentelik annak, hogy beteg gyerekeken segítsenek, olyan gyerekeken, akiknek a családja nem tudja megengedni magának, hogy kifizessen több ezer eurót azért, hogy gyermeke eljuthasson az életmentő külföldi kezelésre.

Menyhárt Borbála

A Páli Szent Vince Társaság humanitárius szervezet történelme 200 évre nyúlik vissza, több mint 150 országban jelen, 50 ezer kirendeltséggel, 800 ezer önkéntessel, együttműködik az ENSZ-szel és az UNICEF-fel is, és fő célkitűzése az emberi méltóság védelme.

A nagyváradai Páli Szent Vince Társaságnak szociális és humanitárius tevékenysége mellett az egyik legjelentősebb célkitűzése az volt, hogy megalapítsa Románia első gyerekmentő szolgálatát a magyarországi Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat támogatásával, ez utóbbi mintája alapján. Ez a tavaly meg is történt, létrehozták a Vincés Gyermekmentő Szolgálatot, esélyt biztosítva ezáltal a gyógyulásra azoknak a „kis hősöknek”, akik külföldön elérhető vizsgálatokra, kezelésekre szorulnak.



A nagyváradai családok, akárcsak az ország más városaiban élők, gyakran szembesülnek azzal, hogy szakemberhiány van olyan szakterületeken, mint a gyermekgyógyászat, onkológia, kardiológia, illetve adott kezeléseket nem érhetők el a közvetlen közelben, így a kiszolgáltatott helyzetben lévő szülők kénytelenek egyetemi központokban lévő kórházakba vagy akár külföldre vinni a beteg gyermeküket azért, hogy hozzáférjen a megfelelő kezeléshez. Vannak olyan családok, amelyek saját járművel próbálják megoldani a problémát, egyesek viszont anyagi helyzetük miatt kénytelenek a vonatot választani, hogy



Fotók: Facebook / Páli Szent Vince Társaság

legféltebb kincsüket eljuttathassák a sokszor életmentő vizsgálatok vagy különleges orvosi beavatkozások helyszínére. Ezeknek a gyerekeknek az egészségi állapota azonban az esetek nagy részében nem túl kedvező, ilyen körülmények között pedig az egészségügyi felügyelet nélküli utazás veszélyes lehet. Ezen családok megsegítését vállalta fel a Vincés Gyermekmentő Szolgálat, a beteg gyerekek szállításával járó költségeket azokból az adományokból fedezik, amelyeket magánszemélyek, vállalkozók, cégek ajánlanak fel. A szolgálati mentőautót is adományként kapták az olaszországi Fehér Kereszt Mentőszolgálat Alapítványától, Bolza-

humanitárius téren tevékenykedő nemkormányzati szervezetként a mentőszolgálat, a medikális rész csupán egy szelete a tevékenységüknek. Ennek a szükségessége akkor merült fel benne, miután többször is szembesült a közösségi oldalakon azzal, hogy pénzt gyűjtenek külföldi kezelésekre szoruló gyerekeknek. Ugyanakkor a marosvásárhelyi származású Kis Balázs a saját családjában is szembesült azzal, hogy mekkora anyagi teher egy családnak, amikor magánmentőszolgálat segítségét kell igénybe venni ahhoz, hogy szerettüket akár Marosvásárhelyről Nagyváradra szállíttassák.

– Akkor merült fel bennem, hogy mit csinál az a szülő, aki nem engedheti meg magának, hogy mentőt béreljen, és elszállíttassa a beteg gyereket. Ugyanakkor Budapesten járva alkalmam volt betekintést nyerni a Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat tevékenységébe, láttam a mentőkocsijukat, ami rendkívül barátságos, gyerekbarát, bizalmat sugároz mind a gyerekek, mind pedig a szülők felé – számolt be az előzményekről a társaság váradi elnöke. Mindezek után, tavaly januárban született meg a fejében a gyermekmentő szolgálat ötlete, és megkereste a megyei kórházban azokat a kollégákat, akikben megbízott, akikről tudta, hogy kiváló szakemberek, és akik igent is mondtak a felkérésre, mindössze arra voltak kíváncsiak, hogy honnan lesz mentőkocsi. Rövidesen azonban ez is az akadály is elhárult, ugyanis az olaszországi Fehér Kereszt Mentőszolgálat Alapítványtól sikerült jelképes áron, 1 euróért megvásárolni tavaly májusban Katit, a mentőkocsit, így, mire meglett a jármű, megvolt a csapat is.

– A gyermekmentő szolgálatunk 20 önkéntessel dolgozik, van közöt-

tünk sürgősségi orvos, asszisztens, intenzív terápiás asszisztens, gépkocsivezető. A csapat, amellyel dolgozunk, bár ugyanolyan képzett, mint az állami mentőszolgálat csapata, ezt a munkát önkéntesen végzi. A törvénybeli rendelkezések értelmében Romániában olyan, hogy gyermekmentő, nem létezik, ezért szoktam mondani, hogy mi vagy precedenst teremtünk, vagy pedig kilógunk a sorból. A mi autónk felszereltségében minden megtalálható, ami az állami mentőszolgálat járműveiben, tehát felnőttek mentésére is alkalmas, de minden eszköznek van miniatűr változata is, annak érdekében, hogy bármely életkorú gyereket el tudjunk látni. A mentőkocsink felszereltsége állandóan bővül, ennek érdekében rendszeresen egyeztetünk a magyarországi Szent Márton Gyermekmentő Szolgálattal, olyan eszközöket próbálunk beszerezni, amelyeket ott már használnak. Rövidesen lesz egy új készülékünk, amivel egyetlen csepp vérből le tudjuk mérni a vérgáz sűrűségét a gyerekeknél. Emellett maga a mentőkocsi belseje is különbözik a

Nagyvárad–Düsseldorf út több mint 11 ezer euróba kerül. Ezért van nagy szükség a gyerekmentő szolgálatra, hiszen leveszik a család válláról ezt az anyagi terhet, és ingyenesen eljuttatják a beteg gyereket oda, ahol megkaphatja az életmentő kezelést. Kis Balázs megjegyezte, elsősorban cégektől érkező adományoknak köszönhetően tudják biztosítani ezeket az utakat, nagyobb cégek felajánlják nekik a profitadójuk 20 százalékát, ugyanakkor magánszemélyek a jövedelemadójuk 3,5 százalékát. Megvannak azok a cégek, amelyekre számíthatnak akkor, amikor szállítani kell egy beteg gyereket. Az ország különböző részeiből érkezett már támogatás Brassóból, Marosvásárhelyről, Csíkszeredából, Udvarhelyről, Bukarestből, de még Németországból is.

Egy üzenet és egy fotó – a gyermek jól van!

Érdeklődésünkre, hogy miként tudják összeegyeztetni a gyermekmentőn dolgozók az önkéntes munkát a kórházi teendőikkel, valamint a családdal, Kis Balázs egy konkrét



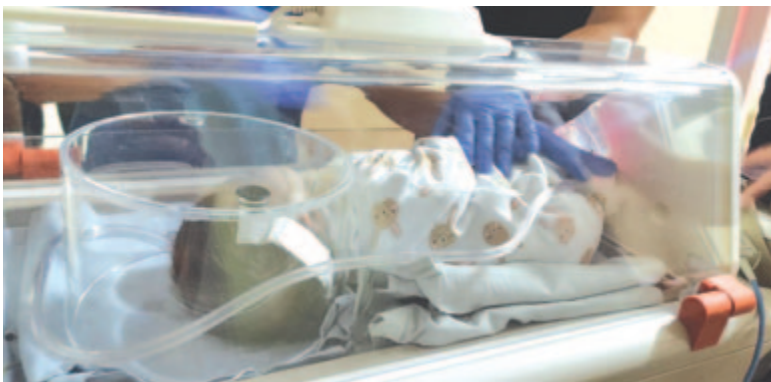
megszokottól, igyekeztünk gyerekbarátta varázsolni, játékok, matricák teszik hangulatossá, illetve van tévé, hogy a gyerek mesét tudjon nézni a hosszú utak alatt. A Szent Márton mentőszolgálat munkatársaival nagyon szoros barátságot ápolunk, és szerencsére bármikor fordulhatunk hozzájuk segítségért, útbaigazításért, jótanácsért. Ők már 23 éve végzik ezt a munkát, és ez idő alatt 55 ezer gyereket mentettek, tehát van mit tanulni tőlük – jegyezte meg a nagyváradai Páli Szent Vince Társaság elnöke.

Nincsen semmink, mégis megvan mindenünk!

Mint mondta, a külföldi kezeléseket esetében az Egészségbiztosítási Pénztár esetenként fedezi az egészségügyi beavatkozások költségeit, viszont az utazással járó kiadások a szülőkre hárulnak, a magánmentőszolgálatok pedig olyan árakkal dolgoznak, hogy azt nagyon kevesen tudják megfizetni, például egy

helyzetet elevenített fel, amikor a télen a bukaresti Carol Davila kórházból Rómába kellett szállítaniuk egy csontvelő-transzplantációra szoruló gyereket.

– Csütörtökön reggel indultunk Bukarestbe, én éppen éjszakai ügyeletből jöttem ki, amikor felvett a mentő, lementünk Bukarestbe, ott aludtunk, pénteken reggel felvettük a gyereket a kórházból, én elkísértem Nagylakig, a határig, a kollégám pedig, aki éppen szabad volt, átvette tőlem, és utazott vele tovább. Az állami mentőszolgálatnál hat, legtöbb nyolc személlyel üzemel egy mentő, nálunk azonban éppen amennyi van szükség 20 önkéntesre, mert mindannyian dolgozunk, így össze kell egyeztetni ezt a tevékenységet a munkahelyi teendőikkel, valamint a családdal – mutatott rá. A nagyváradai gyermekmentő szolgálat önkéntesei havonta egy-két gyermeket szállítottak eddig az ország különböző részeiből külföldre. Kis Balázs megjegyezte, emlékezetes marad számukra annak a másfél hónapos csecsemőnek a története, aki szívmalformációval jött a világra, az országban nem lehetett műteni, ezért Düsseldorfban végezték el rajta az életmentő sebészeti beavatkozást. Kritikus állapotban szállították Németországba a kisbabát, majd nemrég érkezett egy üzenet és egy fénykép az édesanyától, hogy a gyermek jól van.



Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Rákóczi-túrós

Szükséges hozzá: 50 dkg liszt, egy sütőpor, 25 dkg vaj, nyolc dkg cukor, két vanília, négy tojássárga, három evőkanál tejföl. A hozzávalókat alaposan összegyúrom, és két egyenlő részre osztom a tésztát. Az alsó lapot megkenem sárgabarack-lekvárral, erre jön a túrókrém, amihez szükség van 50 dkg tehéntúróra, három tojásra, 20 dkg porcukorra, egy citrom héjára, 10 dkg mazsolára és három evőkanál búzadarára. Ezeket alaposan összekeverem, rákenem a tésztára, majd a másik lappal befedem. Kb. 180 fokon 40-45 percig sütöm. Négy tojásfehérjét 15 dkg cukorral, egy kávéskanál citromlével habbá verek, rákenem a sütemény tetejére, és csak szárítom a sütőben, nagyon kis lángon, kb. 10 percig. Miután kihűlt, tetszés szerint szeletelem.



Négerfog szelet

Hozzávalók: a tésztához négy-öt tojássárga, 15 dkg margarin vagy vaj, 25 dkg kristálycukor, 25 dkg rétesliszt, két dl tej, négy dkg kakaó, egy csomag sütőpor. A tetejére: 4 tojásfehérje, 25 dkg cukor, kis citromlé. A mázhoz: három evőkanál cukor, három evőkanál kakaópor, három evőkanál víz, hét dkg vaj és baracklevár a kenéshez. A tojások sárgáját, a cukrot és a margarint habosra keverem. A lisztet elkeverem a sütőporral és a kakaóval. A tejet hozzáadom a habos krémhez, majd a sütőporos, kakaós lisztet szintén, és összekeverem. A habosra kevert masszát lisztezett, zsírral kikent tepsibe öntöm, és forró sütőben 25- 30 percig sütöm. Túpróbával el-



lenőrzöm, hogy készen van-e. Amíg sül, addig a cukrot és a tojásfehérjét a citromlével gőz fölött kemény habbá verem. Amikor a tészta megsült, kiveszem a sütőből, megkenem baracklevárral, rásimítom a főtt habot, és visszateszem a sütőbe száradni, de már csak takaréklángon. Addig hagyom a sütőben, amíg a teteje szikkad egy kicsit. Ehhez kb. 10 perc szükséges. Amikor kemény a teteje, kiveszem, és rákenem a mázt, ami úgy készül, hogy a cukrot, a kakaóport és a vizet összekeverem és felfőzöm, majd a tűzről levéve belekeverem a margarint, és azonnal a tésztára kenem. Hagyom megszáradni, majd kis kockákra szeletelem, és már lehet is találni.

Kolbászos, gorgonzolás, camembert-es, zöldfűszeres muffin

Egy piros kápiapaprikát apró kockákra vágok. Egy tojást, 2,5 dl kefirt, három evőkanál olívaolajat, 30 dkg lisztet, egy sütőport, késhegynyi szódabikarbónát, egy kis csokor apróra vágott zöldpetrezselymet, egy szál apróra vágott rozsmaringot, egy teáskanál sót, egy evőkanál aprított snidlinget (metélőhagymát) alaposan kidolgozok, és hozzáadom a vagdalt paprikát. A sütőformákat kibélelem muffinpapírral, és a masszát a muffinformákba adagolom. A közepükbe camembert-kockákat, arra pedig kolbászkarikákat teszek. Az adag felét gorgonzolával és kolbással, a másik felét pedig camembert-rel és kolbászkarikákkal készítettem. A kolbászkarikákat reszelt sajttal is megszórtam. 180 C-fokon 20-25 perc alatt megsütöttem.



Darált húsos, sajtos palacsinta bundában

Lisztből, egy tojásból, ásványvízből kis sóval hagyományos palacsintát sütök. A töltelékhez szükséges egy fej hagyma, egy kisebb kápiapaprika, egy fél paradicsom, ezeket apróra vágom, és fél kg darált húst keverek hozzá. Sózom, borsozom, öt cikk zúzott fokhagymát, ízlés szerint piros fűszerpaprikát, fél dl vörösbort és egy dl vizet adok hozzá. Addig párolom, amíg minden puha nem lesz, és pörköltszerű masszát nem kapok. Egy kis edényben külön megfőzök egy nagyobb murkot és egy zellert, majd lereszelem, és a darált húsos masszához keverem. (Aki pikánsan szereti, az chilit, szerezsendiót és fehér borsot is adhat hozzá). A kihűlt masszával megkenem a palacsintát, és reszelt sajtot szórok rá, most cheddart használtam. Mindkét végét behajtom, majd feltekerem, panírozom, és bő olajban kisütöm. Sült krumplival, almapaprika savanyúsággal tálalom. Jó étvágyat kívánok!



Magyarország

Az első, újszülöttkorban kiszűrt SMA-s csecsemő már megkapta a génterápiás kezelést

Mérföldkőnek nevezte a magyar belügyminisztérium, hogy egy gerincvelő-eredetű izomsorvadásban (SMA) szenvedő, idén januárban kiszűrt csecsemő már februárban megkapta a génterápiás kezelést.

A tárca az MTI-hez elküldött közleményében azt írta: mérföldkő a gerincvelő-eredetű izomsorvadás kezelésében, hogy az idén januárban kiszűrt első SMA-s csecsemő rendkívüli gyorsasággal megkapta a génterápiás kezelésre az engedélyt a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől (NEAK).

A csecsemő 22 naposan, még teljesen tünetmentes állapotban kapta meg a génpótló kezelést a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórházában február 10-én.

Azt írták, az újszülöttek között az SMA az egyik legfőbb genetikai eredetű halálok, azonban a korai diagnózissal és az időben, még a tünetek megjelenése előtt elkezdett kezeléssel jelentős életminőség-javulás érhető el az SMA-s gyermekek és családtagjaik számára.

Felidézték: a szaktárca még 2022-ben dolgozta ki az újszülöttkori SMA-szűrés kutatási mintaprogramját, és biztosította a megvalósulásához szükséges forrást. Ennek köszönhetően tavaly november 1-jén elindult Magyarországon az ingyenesen és önkéntes alapon igénybe vehető szűrőprogram, azóta 15 631 újszülöttnél végeztek SMA-szűrést.

A csecsemők kötelező újszülöttkori szűrését mintegy ötven éve vezették be Magyarországon, ezzel jelenleg 27-féle súlyos, ritka, de kezelhető betegségre utaló eltéréseket keresnek, hogy időben, még a tünetek látható megjelenése előtt diagnosztizálhassák és kezelhessék azokat. Az újszülöttek kötelező anyagesereszűrését a sarokból vett vérmintából készült teszttel végzik, mely évente megközelítőleg 50-60 életet menthet meg. Az SMA-szűrést a születést követő általános szűrővizsgálatokkal együtt, ugyanabból a vérmintából végzik el – olvasható a közleményben.

Kitérnek arra, hogy 2021 áprilisától egyedi méltányosság alapján Magyarországon is elérhetővé vált az SMA betegség kezelésére való génterápiás gyógyszer, a kezelés a személyre szabott orvoslás legmodernebb terápiás módjai közé tartozik.

A NEAK egyedi méltányossági engedélye alapján eddig 18 kisgyermek kapott közfinanszírozott génterápiát Magyarországon, ezenfelül még 108 gyermek és felnőtt beteg SMA-kezelése biztosított más készítményekkel.

A kezelés iránti egyedi méltányossági kérelmeket a NEAK soron kívül vizsgálja meg, az elsőként kiszűrt csecsemő esetében is nagyon rövid idő alatt megtörtént az elbírálás – áll a Belügyminisztérium közleményében. (MTI)

2023.02.16

Sajtóközlemény

„PNRR: Pénzeszközök a modern és megreformált Romániának!”

„A Maros Megyei Tanács közigazgatási épületének energetikai felújítására” nyert támogatást Maros megye

A Maros Megyei Tanács 2022. december 22-én aláírta a Tanács közigazgatási épületének energetikai felújítására vonatkozó projekt szerződését, mely az Országos Helyreállítási és Stabilitási Terv 5. Komponenséből nyert támogatást. A komponens neve: Felújítási Hullám, A középületek energiahatékonyságára és ellenállóképességére vonatkozó támogatási rendszer, a felhívás azonosítója pedig: PNRR/2022/C5/2/B2.1/1, 1. forduló.

A projekt kedvezményezettje a Maros Megyei Tanács.

A projekt célja a Maros Megyei Tanács adminisztratív épületének energetikai felújítása, amely 6.941,00 négyzetméteren terül el.

A projekt összértéke 17 890 606,02 lej, melyből a vissza nem térítendő finanszírozás összege 17 890 606,02 lej.

A projekt kezdésének időpontja: 2022.12.22.

A projekt befejezési dátuma: 2026.06.30.

A projekt azonosítója: C5-B2.1.a-698

Szász Zoltán-Tibor
KÖZÜGYVEZETŐ
AZ ELNÖK HELYETT
Maros Megyei Tanács

Kedvezményezett elérhetősége:
Maros Megyei Tanács
Cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám
Telefon: 0265 263211, Fax: 0265 268718,
E-mail: cjmures@cjmures.ro

„A közlemény tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió vagy Románia kormányának hivatalos álláspontját.”

„PNRR. Az Európai Unió által finanszírozott – NextGenerationEU”

<https://mfe.gov.ro/pnrr/> <https://www.facebook.com/PNRROficial/>

Mise a rózsáért – Sanctus – Benedictus

Szilágyi Mihály

(Folytatás a február 2-i lapszámból)

„Szent, szent, szent a seregek Ura, dicsőségével teljes az egész föld!” Talán így adott hálát Abélard az Istennek, amikor befejezte szalmából és nádból épített imaházát. Nem kellett sok időnek eltelnie ahhoz, hogy e magányos helyen tanítványai megtalálják. És ismét özönlöttek a tanulni akarók, akik szerény kis kunyhókat építettek maguknak, hogy mesterük közelében maradhassanak. Életmódjuk is annyira visszafogott volt, mint tanítójuké: távol a világtól laktak, füvekkel és fekete kenyérrel táplálkoztak, pusztá szalmán háltak, asztaluk csupán egy kis földhányás volt. Cirkuszi játékok, fiatalos szórakozások és asszonyok szép idomai helyett inkább a tudományban gyönyörködtek. Inkább remeték voltak, mint diákok. A kis kunyhók száma jelezte, hogy ismét egyre több tanítvány hallgatja a mester tanítását.

Abélard ellenfelei fojtott dühvel tapasztalták, hogy míg ők tanítványokat veszítenek, a remetetanya egyre népe-sebb, az ott tanító hírneve pedig elképesztő messzeségeket hatol át. A kezdetben inkább zsványtanyának lát-szó imaház képtelen volt minden tanít-ványt befogadni, ezért a tanulni vágyók építkezésbe fogtak, köből meg fából egy tágas templomot állítottak a kis szalma-ház helyére. Az épület a Vigasztaló Szentlélek (Paraclitus) nevet kapta, mondván, a Szentlélek volt segítségükre a munkában.

Szent, szent, szent – zengett a hálaadó ének. Elkészült tehát a templom. Abélard hírnevét és sikereit visszhangozták a leg-távolabbi hegyormok is. És Abélard újra

dalra fakadt. Immár nem szerelmes éne-keket költött, hanem Isten nevét dicsé-rő új egyházi énekeket. Mint a goliárdok-nak írt dalok, ezek a melódiák is népsze-rűek lettek, és közénekként terjedtek szerteszét. Mivel a dalköltő nem törődött azzal, hogy műve mellé odabiggyessze a nevét, az énekek a szerző neve nélkül élték tovább életüket.

Abélard minden nyilvánosságot ke-rült, mert mindenhol ujjal mutogattak rá, hogy „ő az...” Mivel ellenfelei belátták, hogy észérvekkel semmit sem árthatnak, taktikát változtattak: új harcosokat küld-tek maguk helyett a tudós ellen. Köz-tiszteletben álló személyeket juttattak magas rangú egyházi pozíciókba, és őket a tanítóra uszítva sikerült elérniük, hogy a követők és a barátok is elfordul-janak tőle. Akik pedig tisztelték és meg-értették őt, azok is eltitkolták érzésüket a nyilvánosság előtt, mert biztonságukat féltették. Ha megtudta, hogy valahol gyűlést tartanak, attól rettegett, hogy el-lene vádaskodnak, és a zsinat elé hurcol-ják.

Az irigyek, a bosszúra leselkedők minden követ megmozgattak, hogy a Paraclitus vezetőjét rossz hírbe kever-jék. Szégyentelen rágalmakkal elérték, hogy lassan a világi hatalmak, sőt még a barátai is elfordultak Abélardtól. A tudós már azt kezdte fontolgatni, hogy elhagyja a keresztény világot, s a pogá-nyok közé költözik, gondolván, azok szívesen befogadják majd, ha már ke-reszténynek nem volt jó.

Már a vándorbotját faragta, de mindig az tartotta vissza az indulástól, hogy ezzel leküzdhetetlen messzeségbe kerül az ő rózsájától. Bár nagyon ritkán talál-koztak, akkor is csak lopva pillantottak egymásra, de azok a tekintetek mindig igazolták az olthatatlan tüzet, mely min-den nehézségben erőt adott.

És egy nap elérkezett az ideje az in-dulásnak. Hitelességében ellehetetle-nítve, becsületétől megfosztva, közutálatnak kitéve nem tehetett mást, mint távoli vidékre menekülni szoron-gatói elől. Néhány kitartó tisztelőjétől az éj leple alatt a Paraclitus templomának homályában búcsúzott. Nem panaszkod-tott, sőt inkább erősnek mutatkozott, miközben halkán suttogtá Pál apostol gondolatait, melyeket a második korint-husi levelében fogalmazott meg. „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus-nak Atyja, az irgalmasság Atyja és min-den vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk máso-kat minden nyomorúságban azzal a vi-gasztalással, amellyel Isten vigasztal minket. Mert amint bőséggel kijutott ne-künk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bő-séges a mi vigasztalásunk is Krisztus által.” (II. Kor. 3-5.)

Mire a hajnal fénye ébredésre intette a Paraclitus körüli fákat, Abélard mesz-sze járt.

– Még tölem sem tudott elbúcsúzni. Távozásáról csak később értesültem, mégpedig úgy, hogy valaki ujjongó kár-örömmel tudatta, hogy végre megszaba-dultunk ettől a kegyetlen aszkétától. Azt is hangoztatták, hogy könnyű neki szen-tül élni, ha már képtelen a vétkezésre. Higgye el, Clarissa, bár mérhetetlenül egyedül éreztem magam e hír hallatán, annyit reméltem, hogy ő sem felejt el engem. Tudtam, hogy soha nem látha-tom, talán még arról sem értesülök, mikor és hol távozott ebből a gyötrelmes világból, mégis az adott lelki erőt, hogy ő sem adta fel a küzdelmet. Évek múltak úgy el, hogy hírt sem hallottam róla, de nem telt el olyan nap, hogy ne gondol-tam volna rá, és titokban mindig azon képzelegtem, talán ő is gondol rám.

Az elmúlt öt évben megduplázódtak a rákkezelésre fordított költségek

A rákkezelésre fordított kiadások az elmúlt öt évben megduplázódtak, a 2017-es közel 1,5 milliárd lejről 3,9 milliárd lejre emelkedett az országos onkológiai program költségvetése – jelentette ki a napokban az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) elnöke.

Adela Cojan a romániai rákbetegek egyesületei szövetségének (FABC) szakmai rendezvényén beszélt erről. Rámutatott, hogy tavaly áprilistól szerepelnek a programban a kockázati táblázatok is, amelyek azonosítják a rákos megbetegedésekkel kapcsolatos fő kockázati tényezőket.

Cojan szerint a terápiás központok száma is növekedett, tavaly 24.000 rákbeteg páciensnek biztosítottak kezelést ezekben az intézményekben a tíz évvel ezelőtt kezeléshez jutó 8000-9000 személyhez képest.

Azt is elmondta, hogy a közeljövőben tervezik a sztereotaxiás sugárterápia felvételét is a rákos betegek sugárterápiájának programjába.

Beszámolt továbbá arról, hogy a szakemberekkel folytatott egyeztetéseket követően az emlőrák, a petefészekrák, a tüdőrák és a vastagbélrák személyre szabott kezelésére szolgáló genetikai markerek bevezetéséről is határoztak.

Diana Păun elnöki tanácsadó a konferencián arról beszélt, hogy Románia messze elmarad a többi uniós tagállamtól a rák megelőzésében és leküzdésében, a szűrővizsgálatok lefedettsége nagyon alacsony, különösen a kis jövedelmű és alacsony iskolai végzettségű emberek, valamint a vidéken élők körében. Emiatt további erőfeszítésekre van szükség ezen a területen – hangsúlyozta. (Agerpres)

Lao-ce kínai taoista filozófustól idézünk a rejtvény főSORaiban.				1.	ÉGTÁJ	BÁNAT HÉBE-HÓBA LEVELEZIK		FÖLD JELENTÉSŰ ELŐTAG	... KIRÁLYA (E. LAO OPERAJA)	... TREK (SCI-FI FILM)	A HÁZBA CSEH TRAK- TORMARKA		RAVASZDI	ERIKA EGYIK BECÉZÉSE	JAPÁN VÁROS TE ÉS Ó		TOVÁBBÁ ÉNEKEK ... (SALAMON KÖNYVE)		SVÁJC FŐ- VÁROSA	SZÁNTÓ- ESZKÖZ		A KÉN ÉS A KRÓM VEGYJELE		
				A																				S
				NÉMET SZEMÉLY- NÉVMÁS			KÉSŐI NAPSZAK EGYE NÉLKÜLI					CSILLAGKÉP EBBŐL AZ ÉVBŐL VALÓ							NYERS- SELYEM ROCK AND ... (TÁNC)					
				CSÜNGŐ ... MEG- VÉNÜLÜNK (JÓKAI)					BECÉZETT ATTILA NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA						FÖLD (FRANCIA) PEST.M. HELY- SÉG LAKÓJA								LITER (RÖV.) KARMESTER (ALBERTO)	
A GALÓCA TUD. NEVE	2.	ÉRME ELŐLAPJA	JÁR NÉV (ANGOL)				HIVATALI MUNKA- HELY							HOZZÁ- TARTOZÓ A FÖLDRE TESZ						TOJÁS (NÉMET) OL. HEGE- DÜKÉSZÍTŐ				
						LÁM ÓGÖRÖG PIACTÉR			SZOLMIZÁ- CIÓS HANG KETTÓS BETŰ			DALOLÓ HANG JÁRMŰVEK RÉSZE				TOVA ATTÓL KEZDVE!			MENY- ASSZONY ERREFELE!					
BIOLÓGIAI NEM				LEARAT SZÖGLET					JAPÁN PO- LIT. (HAJATO) NÁLA LEN- TEBBRŐL								VÉKONY FÉMDARAB FOCISTA V. (ZOLTÁN)							
NOBILIS					KÉMÉNYI MADÁR ANYA (LATIN)					AZ EGYIK MÚZSA ... SVEVO (OLASZ ÍRÓ)								MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR) NÁTRIUM- KARBONÁT						
HÁROM (OLASZ)			ARRA A MÁ- SIK HELYRE A TANK BELSEJE!					KÖLTŐI ARATI							POST SCRIP- TUM (RÖV.) FEKETE I. BAGLYA				ÉKTELEN TÉR! AZ ARZÉN VEGYJELE					
RÉG ÉLT ELŐD EGO			NAGY TESTŰ PAPAGÁJ TELEFON- TÁRS				ÖRKÉNYI I. MŰVE GYORSAN HALAD								HONI LENT						EGYESI! DUBLIN LAKÓJA			
		VÁRPALOTA RÉSZE SZLOVÁK VÁROS				KOHÓ MELLÉK- TERMÉKE VÁLYÚ						GÉPKO- CSUJA VAN ANNÁL LEN- TEBBRE								LEKVÁR HALOTTI LAKOMA				
HOGY ... VANNAK!			EGYKE! AGRÁR- BIRTOK			RÓMAI KETTÓ KÁZUS		... PACINO (SZÍNÉSZ) ...DOUGLAS (SZÍNÉSZ)		... CAPONE (GENGSZTER) AZ EGYIK ÉR- ZÉVSZERV					JUTTAT FIÚ PÁRJA				HÁTULRÓL ÁRT! BEJGLI LE- HET ILYEN					
FÖNÍCIAI A BETŰ					KERTI ZÖLDSÉG MAJDNEM A TIED!				SZÉT- SZÉLED A BALATON FOLYÓJA							ÁLLAMI ILLETÉK A SZEMÉT HASZNÁLJA					GIGA (RÖV.) ÜDÍTŐ ITAL			
MALOM RÉSZE					ELÉG (LATIN) RÓMAI 1050					...FUTÁSA(VÖ- RÖSMARTY) ANGOL ÚR (RÖV.)							TÖMEGESEN PUSZTÍTÓ A TETEJÉRE							
			FOCIKUPA NÉVADÓJA (JULES) FÉLSZI!				ÖSSZE- CSENDÜL KÉT SZÓ NÉVELŐ							ÓRÓMAI CSÁSZÁR NAPÓLEON JELE						LATIN ÉS EZER!				
TÁVOLSÁG, HOSSZÚ- SÁG	T																					L.N.J.		

Február 9-i rejtvényünk megfejtése: **Ha műveletlen vagy, megelégszel a határozatlan képzetekkel.**

BL: Egygólos Bayern-siker Párizsban, minimális előnyben a Milan

A német bajnoki címvédő Bayern München 1-0-ra nyert a Paris Saint-Germain vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcaddöntős párharcának első, kedd esti mérkőzésén.

A győztes gólt a francia válogatott Kingsley Coman lőtte nem sokkal a szünet után, és mint a PSG neveltje, nem ünnepelte látványosan a végül győzelmét érő találatot.

A találkozó első félidejében sokkal veszélyesebben futballozott a vendégegyüttes, amely a mezőnyben és a labdabirtoklás szempontjából ugyan nem volt nagy fölényben, de a hazaiak egy kapura lövésével szemben kilencszer próbálkozott gólszerzéssel. Ennek ellenére a szünetben 0-0 volt az állás, ám a fordulás után nem hagyott alább a Bayern lendülete, és nem sokkal a második félidő kezdete után a vezetést is megszerezte. A párizsi csapat nagyon ritkán tudott hatékony támadásvezetéssel előrukkolni, a müncheniek védelme ugyanis jól zárt, és amint komoly helyzet alakult volna ki a kapuja előtt, azonnal megakadályozta a rivális játékosait az akciók eredményes befejezésében.

A sérülésből felépült Kylian Mbappé pályára lépésével új lendületet kapott a PSG játéka, a világbajnok francia válogatott szélsőt többször is megpróbálták futtatni a társak a bal oldalon, ezekből a megindulásokból pedig több helyzet is kialakult. Mbappé két gólt is szerzett, de mindkét találatát lesállítás előzte meg, aztán a hajrában a Katarban vb-győztes, hétszeres aranylabdás Lionel Messi előtt adódott nagy lehetőség, de a Bayern védelme megint a helyén volt,

és megakadályozta, hogy az argentin világsztár ki egyenlítsen. A lefűjásig már nem esett gól, így a német sztárcsapat minimális előnyben várja a visszavágót, amelyen a védő Benjamin Pavard nem játszhat majd a bajoroknál, a 92. percben ugyanis második sárga lapja után kiállította a játékvezető.

A játéknapi másik nyolcaddöntős odavágóján a hazai pályán szereplő AC Milan már a hetedik percben megszerezte a vezetést a Tottenhammal szemben, és ezt az előnyét a szünetig meg is őrizte. A folytatásban a vendég angol együttes volt veszélyesebb, de az olaszok kapuját védő Ciprian Tătărușanu rendszerint a helyén volt, és ha verve volt, akkor a kapufa segített rajta. Közben a milánóiaknak is akadtak újabb gólszerzési lehetőségeik, az állás azonban nem változott, így ez a párharc is 1-0-ról folytatódik, ugyanakkor a Milannak vélhetően nem lesz könnyű dolga a londoni visszavágón, amelyet március 8-án rendeznek.

Eredményjező

Labdarúgó Bajnokok Ligája, nyolcaddöntő, első mérkőzések:

* Paris Saint-Germain (francia) – Bayern München (német) 0-1 (0-0)

Gólszerző: Coman (53.).

Kiállítva: Pavard (90+2., Bayern München).

* AC Milan (olasz) – Tottenham Hotspur (angol) 1-0 (1-0)

Gólszerző: Diaz (7.).

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 8. forduló: Manchester United – Leeds United 2-2; 23. forduló:* Bournemouth – Newcastle United 1-1, Crystal Palace – Brighton & Hove Albion 1-1, Arsenal – Brentford 1-1, Fulham – Nottingham Forest 2-0, Liverpool – Everton 2-0, Southampton – Wolverhampton 1-2, Leeds United – Manchester United 0-2, Leicester – Tottenham 4-1, Manchester City – Aston Villa 3-1, West Ham United – Chelsea 1-1. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 51 pont/21 mérkőzés, 2. Manchester City 48/22, 3. Manchester United 46/23.

* *Spanyol La Liga, 21. forduló:* Celta Vigo – Atlético Madrid 0-1, Espanyol – Real Sociedad 2-3, Cádiz – Girona 2-0, Getafe – Rayo Vallecano 1-1, Sevilla – Mallorca 2-0, Valencia – Athletic Bilbao 1-2, Villarreal – FC Barcelona 0-1, Valladolid – Osasuna 0-0, Almería – Betis 2-3. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 56 pont/21 mérkőzés, 2. Real Madrid 45/20, 3. Real Sociedad 42/21.

* *Olasz Serie A, 22. forduló:* AC Milan – Torino 1-0, Bologna – Monza 0-1, Empoli – Spezia 2-2, Hellas Verona – Salernitana 1-0, Juventus – Fiorentina 1-0, Lazio – Atalanta 0-2, Sampdoria – Inter 0-0, Napoli – Cremonese 3-0, Udinese – Sassuolo 2-2, Lecce – AS Roma 1-1. *Az élcsoport:* 1. Napoli 59 pont, 2. Inter 44, 3. Atalanta 41 (41-24), 4. AS Roma 41 (29-19), 5. AC Milan 41 (38-30).

* *Német Bundesliga, 20. forduló:* Werder Bremen – Borussia Dortmund 0-2, Hoffenheim – Bayer Leverkusen 1-3, RB Lipcse – Union Berlin 1-2, Hertha BSC – Mönchengladbach 4-1, 1. FC Köln – Eintracht Frankfurt 3-0, Schalke 04 – Wolfsburg 0-0, Bayern München – Bochum 3-0, Mainz – Augsburg 3-1, Freiburg – VfB Stuttgart 2-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 43 pont, 2. Union Berlin 42, 3. Borussia Dortmund 40.

* *Francia Ligue 1, 23. forduló:* AS Monaco – Paris St. Germain 3-1, Clermont – Olympique Marseille 0-2, Nantes – Lorient 1-0, Toulouse – Stade Rennes 3-1, Montpellier HSC – Brest 3-0, Nice – Ajaccio 3-0, Lyon – Lens 2-1, Lille – Strasbourg 2-0, Angers – Auxerre 1-1, Reims – Troyes 4-0. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 54 pont, 2. Olympique Marseille 49, 3. AS Monaco 47.

Nagy meccs! Ma este: Lazio – Kolozsvári CFR 1907

Farczádi Attila

Kihívásnak, jelentős próbatételnek nevezte a Kolozsvári CFR 1907 Lazio Roma elleni összecsapását a Steaua és a román válogatott korábbi kiválósága, a jelenleg televíziós szakértőként foglalkoztatott Ilie Dumitrescu.

A CFR 1907 és a Lazio az Európa-konferencialiga nyolcaddöntőjébe jutásért kiírt rájátszásban méri össze erejét. Az első mérkőzést ma rendezik Rómában, és az erdélyi együttes nem éppen a legjobb előjelekkel várja a párharc első felvonását, hiszen a hazai pontvadászatban egymás után két vereséget szenvedett (előbb hazai pályán az FCSB-vel szemben maradt alul 1-0-ra, majd Craiován kapott ki 2-0-ra, a CSU-tól), emiatt a tabella második helyére is szorult.

Ennek dacára Ilie Dumitrescu szerint nincs ok az aggodalomra. „Láthattuk korábban, milyen erős a CFR. Folyamatosságról beszélhetünk, egy olyan edzővel az élen, aki már öt-hat éve a csapatnál van. Ne feledjük, hogy amikor legutóbb megérték az európai kupatavaszt (a 2019/2020-as idényben), úgy estek ki az Európa-liga egyenes kieséses szakaszában, hogy nem kaptak ki a Seville-től. Az, hogy most idáig eljutottak, figyelemre méltó eredmény, és némiképpen annak a

következménye, hogy a román Szuperligában emelkedőben van a színvonal. Azt várom, hogy a hazai bajnokságban egyre nagyobb költségvetéssel dolgoznak majd a klubok, és egyre jobb eredményeket érnek majd el klubszinten is Európában. Mert akkor ez a válogatott eredményeiben is visszaköszön majd” – idézte Ilie Dumitrescut az Agerpres.

Egy másik korábbi román kiválóság, Marcel Răducanu szerint is megvan az esélye a CFR-nek a továbbjutásra. „Az olyan erős csapatok ellenében, mint a Lazio, szerintem jobban motiválják magukat a kolozsvári fiúk, mint ha gyengébb ellenféllel hozta volna össze őket Fortuna, amikor abból indulunk ki, hogy bármi is történjen, ők nyernek. Az olaszokkal mindig jó meccseket játszottak a romániai együttesek, hasonlítanak hozzánk, ugyanolyan a játéktílusuk, mint a miénk. Úgy gondolom tehát, hogy a Kolozsvári CFR-nek van esélye továbbjutni. Nem ismerem Dan Petrescu receptjét, amelyet alkalmazva rendre megnyeri a bajnoki címet, de sikerei jelzik, hogy jó munkát végez. Bebizonyította, hogy jó edző” – magyarázta Marcel Răducanu.

Az 1986-ban BEK-győztes Steaua csapatkapitánya, Tudorel Stoica szerint a Kolozsvári CFR-



Indulás Rómába: kolozsvári játékosok a repülőtéren

Fotó: a CFR 1907 közösségi oldala

nek nincs veszítenivalója a Lazio elleni párharcban. „Ha kiesik, mindenki azt mondja majd, hogy semmi gond, hiszen nagyon erős volt a rivális. Ha viszont kvalifikálna, az nagyszerű teljesítmény lenne. A futballban minden lehetséges, s bár nehéz meccs vár a ko-

lozsváriakra a Lazio ellenében, ahol a második eséllyel indulnak, csodák léteznek és megtörténhetnek” – mondta Stoica.

A Kolozsvári CFR 1907 és az olasz Lazio Roma párharcának első felvonását ma 22 órai kezdettel rendezik a római Stadio Olimpicióban

(TV: Pro Arena), míg a visszavágó egy héttel később, február 23-án lesz Kolozsváron.

A két csapat a 2019/2020-as szezonban is találkozott, az Európa-liga csoportkörében. A CFR 1907 2-1-re nyert hazai pályán, a Lazio pedig 1-0-ra győzött Rómában.

A mai program

Rájátszás a nyolcaddöntőbe jutásért, 1. mérkőzések:

* *Európa-liga:*

19.45 óra: Barcelona (spanyol) – Manchester United (angol) (TV: Pro Arena), Sahtar Donyeck (ukrán) – Rennes (francia), Ajax Amszterdam (holland) – Union Berlin (német), Salzburg (osztrák) – AS Roma (olasz) (TV: RTL Három);

22.00 óra: Bayer Leverkusen (német) – AS Monaco (francia), Sevilla (spanyol) – PSV Eindhoven (holland), Sporting CP Lisszabon (portugál) – Midtjylland (dán), Juventus (olasz) – Nantes (francia) (TV: RTL Három).

Csoportlőként már nyolcaddöntősök: Arsenal (angol), Betis (spanyol), Fenerbahce (török), FERENCVÁROS (magyar), Feyenoord (holland), Freiburg (német), Real Sociedad (spanyol), Union Saint-Gilloise (belga).

* *Európa-konferencialiga:*

19.45 óra: Qarabag (azeri) – Gent (belga), Trabzonspor (török) – FC Basel (svájci), Bodö/Glimt (norvég) – Lech Poznan (lengyel), Braga (portugál) – Fiorentina (olasz);

22.00: Lazio (olasz) – KOLOZSVÁRI CFR 1907 (román) (TV: Pro Arena), AEK Larnaca (ciprusi) – Dnyipro-1 (ukrán), Sheriff Tiraspol (moldovai) – Partizan Belgrád (szerb), Ludogorec (bolgár) – Anderlecht (belga).

A marosvásárhelyiek „ismerőse” lesz a bíró

Angol játékvezetőket jelölt az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) a ma esti Lazio Róma – Kolozsári CFR 1907 mérkőzésre, közeppen a 43 éves Craig Pawsonnal.

A szigetországi ítéshoz szép emlékek fűzik a marosvásárhelyi focibarátokat, hiszen 2015. augusztus 6-án ASA-győzelmet szentesített a mérkőzést lezáró hármas sípszavával, az Európa-liga harmadik selejtezőkörének visszavágóján: a francia Saint-Etienne ellen 2-1-re nyert az ASA. A Sziget utcai, azóta megszűnt klubnak ezzel részben sikerült kiköszörölnie a csorbát az első mérkőzésen hazai pályán elszenvedett 3-0-s vereség után.

Craig Pawson ezenkívül még egy alkalommal működött közre román érdekltségű meccsen: 2014. december 11-én, az Európa-liga J csoportjában, a fővárosi Nemzeti Arénában a Bukaresti Steaua 2-0-s vereséget szenvedett a Dinamo Kijevtől. Az angol ítésh tartálék asszisztensként volt jelen a találkozón.

Egyfelől – másfelől

Ismerőseim kilencven százaléka városon él. Másik tíz vagy még ennél is több százaléka viszont nem. Ott született, hű maradt a bölcsőhelyéhez, másik része kiköltözött a közeleli/távolabbi faluba, tanyára, községközpontba, iciribbnél piciribb kisvárosba. Sajat elhatározásából, mert elege lett a városból és annak ezernyi hátrányából, nyűgéből. Másfelől viszont a kényszer vitte rá: a városi lakások, családi házak vagy albérletek (lakberek) megfizethetlensége, rossz szomszédság török átok. Esetleg orvosai tanácsára költözött ki. (Ambátor az utóbbi száz évben ilyesmiről már csak az irodalomban lehet példákat találni.) Mi több, odaköti a munkahelye, orvosi rendelője (körüvvosság), iskola-óvoda pedagógus, agronómus, állattenyésztő, szállító, rendőr, kisüzem-tulajdonos, őstermelővé vedlett egykori bártancos, hivatalnok, természetvédő, madárlesépitő és -kém.

Ugyanakkor ezek a foglalkozási ágak-bogak miatt, amelyek mellé mások is felsorakoztathatók, legtöbbször – reggelente te is megfigyelheted, ha elég korán kelsz föl – naponta jár ki foglalkoztatása színhelyére. Busszal, kisbusszal, vonattal (ha még van), saját gépkocsival, többen közösen fizetett benzinköltséggel üzemelő haverrel. Így szövődnek egy életre barátságok, pl. hallottam olyan tanárról, igaz, az még az ántivilágban volt, hogy vonaton egy egész társaságot leszkotatott a kártyázásról, és helyette irodalomórát, történelmet, idegennyelv-órákat adott, pótolta mindazt, amit az illető ingázók elmulasztottak a szocialista oktatás túlideo-

logizált hajrájában. Vagy egykor iskolakerülő voltak, mára pedig, hála a vonatos oktatásnak és egyéb egyéni törekedésnek, egyetemi tanárok Pécsen, Barcelonában, Fresnóban vagy Lyonban. Sőt még idehaza is.

Aki kiköltözik, az még a városhoz kötődik ezer szállal. Tehát hétköznaponként estére csak aludni jár haza. De nem vesz részt a falu közéletében, nincs rá ideje; ritkán/sohasem hívják falusi család eseményekhez. Nem tudja, ki ott a polgármester és az esküdték. Városon viszont legalább a polgármestert hírből ismeri, választási harcban látta képét, szidja vagy híve. Ritkán közömbös. A városi közügyek őt is közvetlenül érintik. A sajtó is magáévá teszi. Ezzel szemben van kertje, udvara, kutyát, macskát, háziállatot tarthat. A gyerekek hente két napot a vakációk előtt kint vannak a jó kövér falusi levegőn.

Van, aki menekülésszerűen hagyja el egykori lakhelyét. Kiköltözik. Súlyosabb esetben kivándorol. Másfelől van, aki mekülésszerűen vonzódik a civilizáltabb urbánus világhoz. Őt úgy hívják, hogy migráns. És igazából sehol sem kedvelik.

A falu-város ellentét mifelénk az urbánus-rurális vitában csúcsosodott ki. A végeredmény: örök haragok, zsidózás, szekértáborok születtek és enyészték el.

Másfelől a kiköltöző, aki ott házat vásárolt, berendez, javítgatja, naponta többször és többet ül gépkocsijába, buszon vagy más

tömegközlekedési eszközön, mint tenné ezt a városban egy tömbházi lakásban, eltávolodik egy adott civilizációs és művelődési környezettől, színtértől, vonzáskörzettől. Mert nincsenek azon az új lakhelyen nagyáruházak, műszaki cikkek boltja, fontos hivatalok és színházak, kiállítások, könyvesboltok, divatáru, kávéház, kultúrpalota, Bernády Ház, Studium Hub, múzeumok, szerkesztőségek, irodalmi, művészeti és bármely természetű izgalmas vitakörök, előadás-sorozatok, ismeretterjesztő és szórakoztató összesorozatok. Hiányoznak azok az emberek, akik színt

adnak a városnak – ismert emberek, akiket szívesen meghallgatsz, elmész az előadásai-ikra. Vendégjátékok. A

színházak ma már alig tájolódnak, ha ez kell, gyere be. Hiányzik a taxi, az éjjeli buszközlekedés, hiányoznak a régi barátok, akik csak úgy bejelentés nélkül felugrottak egy kicsit dumcsizni. Egy kávéra. Vagy leugrani a sarki bisztróba, cukiba, mekibe, becsületvesztő helyre egy pofa sörre, nem többre. A gyereket be kell vinni az iskolába, amíg középiskolás, gimnazista lesz naponta. Vagy a versenyekre, rendezvényekre, edzésre, sporteseményekre, zongoraórára. Ez bizony pénz, benzin (hibridizáció), kényelemfeladás, majd a gyerek egyedül buszozik be, amíg egy gépkocsit nem szerez vagy kap ajándékba a 18. születésnapjára. Az út a városba nem ingyenes. Hacsak nem szeretsz gyalogolni sárban, fagyban, latyakban, poros hőségben az út szélén, amíg el nem csap egy marha teherautósófor (mitől isten őrizzen), vagy leszólit az út szélén ácsorgó közmariska, máskor egy-egy alkalmi fűvész-mester. (Am ugyanez

megtörténhet városon is. A hatványkitevőt rád hagyom, ó nyájas olvasó.)

Egyfelől én csak városokban laktam, éltem, ettem-ittam. Városi voltam, vagyok, és remélem, leszek is. Vallomásnak ennyi is elég. Másfelől viszont valóságos értelmiségi életet – ezt ismerem igazán – csak városon folytathatsz. Hiszen az online és az elektronika, a digitalizmus nem mindenható. Az élő napi kapcsolat legalább annyira fontos. Vélem, sejttem, hiszem, valom, rebegem.

Igaz, hogy a magyar irodalom, hogy csak ennél maradjunk, minden jelentős régi alkotója falun született, de városon (Budapesten, Pozsonyban, Kassán, Kolozsvárott, Vásárhelyen, Kecskeméten, Váradon, Debrecenben vagy Győrben, Párizsban, Bécsben, Londonban, New Yorkban) lett naggyá, futott be. Viszont a 20. századi modern magyar kultúra (művészettudomány, találmányok, Nobel-díj) igazi nagyságai mind városi emberek. Tisztelet a kivételnek. Itt élnek nagyjából az újdonságok alkotói és fogyasztói, itt vannak könyvvásárok és könyvünnepek, itt tartatnak a fesztiválok, nagypiacok, koncertek, tömegcsapolás, tüntetések, politika és üzleti élet, szórakozás, züllemények és sokszínű városnapok.

Másfelől ott vannak a falunapok és a hétvégi nyaralók, túrahelyek, el caminók és síparadicsomok, tengerparti halászfalvak. De azok jóval ritkábban vannak, és városi civilizációra törekednek. A nagyvárosokban tobzódik az elidegendés, amely minden riasztó következményével együtt sem akadályozza meg a lakosságot, hogy mozogjon. Egyfelől városról falura, másfelől faluról be a bűnös, büntetlen városba. A neurasténia nem válogat. A depresszió nem lakóhelyfüggő.

Maradjunk ennyiben.

Nyilvános vitán az új mezőgazdasági támogatási rendszer

Február 14-én a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján (www.madr.ro) közzétették azt a feltételrendszert, aminek alapján az országos mezőgazdasági stratégiának megfelelően 2023 és 2027 között lehet majd pályázni a növénytermesztésre és állattenyésztésre szánt uniós támogatásokra. Tíz napig lehet véleményezni a jogszabályt.

Mivel 2022. december 31-én lejárt az unió által az ország rendelkezésére bocsátott támogatások korábbi időszaka, a múlt év végén kidolgozott és december 7-én az Európai Bizottság által elfogadott országos mezőgazdasági stratégia alapján a 2023–2027-es időszakra új szabályokat kell alkalmazni, a minisztérium szakértői kidolgozták a feltételrendszert, és közvitára bocsátották. Az unió a 2023–2027-es időszakra az európai mezőgazdasági garanciaalapból (FEGA) 9,78 milliárd eurót bocsát az ország rendelkezésére. Ezzel, valamint a költségvetésből támogatják célirányosan mind a növénytermesztésben, mind az állattenyésztésben az átmenetet a fenntartható mezőgazdálkodás felé, ösztönözve a környezetkímélő, minőségi gazdálkodást, illetve az állatjóléti szabályok betartását. Az 1751/2022-es kormányhatározat alapján létrehozták azokat a jogi feltételeket, amelyek alapján a szaktárca kidolgozhatja a pályázatok általános, sajátos feltételeit és az alkalmazási eljárásokat. A pénzüsségeket az ún. visszaosztott támogatásként a különböző növényi kultúrák és gyümölcsfák termesztésére, a fiatal farmerek felkarolására, valamint a környezetkímélő mezőgazdaságra, illetve az állatjóléti feltételek javítására lehet fordítani.

Az új pénzügyi időszakban a következő kultúrák: szója, lucerna, zöldborsó, szemes és hüvelyes paszuly, rizs, burgonya, komló, cukorrépa, paradicsom, uborka, paprika, padlizsán (kültéri és üvegházi termesztése), valamint friss fogyasztásra és feldolgozásra szánt szilva, alma, cseresznye, meggy, barack, ezenkívül takarmánynövény-vetőmagok termesztését támogatják.

Az állattenyésztésben társult támogatásként lehet pályázni továbbra is a tejtermelésre, valamint a juh-, kecske- és selyemhernyó-tartásra. Megmaradnak a szántóföldi len, kender, dohány, komló és cukorrépa termesztésére szánt átmeneti támogatások. A növénytermesztőknek szánt országos átmeneti támogatások feltételei nem változnak. Maradtak az EU 2021/2115-ös szabályzata 147. cikkelyében leszögeezett, 2013-tól alkalmazott feltételek, a referenciaévek kivételével. A tejtermelésre szánt támogatások referenciaéve 2018, míg a húshasznú marhák esetében a 2018. január 31-i állapot (állatállomány).

A minisztérium honlapján közzétett rendelettervezettel kapcsolatos javaslatokat a közzétételtől számítva 10 napon belül az érdekeltek a minisztérium politici.agricole@madr.ro e-mail-címére küldhetik el. (vajda)

Harci kutyákat és fegyvereket foglaltak le

Február 14-én a megyei rendőrség állatvédelemre és robbanóanyagokra, fegyverekre, valamint veszélyes anyagokra szakosodott osztályának munkatársai 13 vidéki körzet rendőreivel közösen, a különleges rendőrségi alakulat támogatásával Mezőceken három helyszínen házkutatást tartottak egy 29 és egy 45 éves férfinál, akiket azzal gyanúsítanak, hogy harci kutyákat képeztek ki különböző célra – tájékoztatott szerdai közleményében a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség. A 29 éves férfi a közösségi hálón kínálta eladásra az egyik kutyát, amelyiknek lemetszték a fülét, s hogy igazolja agresszivitását, fotót is közölt az ebről, amint (egy másik kutyával együtt) megölt egy állatot. A házkutatáskor kiderült, hogy a gyanúsítottak az udvaron egy argentin dogot, hét kaukázusi pásztorkutyát és egy kangalt tartottak. Valamennyi állatnak lemetszték a fülét; nem voltak mikrocsipezve, így nem szerepeltek hivatalos nyilvántartásban. Mindezek mellett a gyanúsítottaknál egy kisebb arzenált is találtak: egy 9 mm-es kaliberű pisztolyt, két ártalmatlanabb légpisztolyt, továbbá kilenc vadászkést, egy díszkéstartót, szabályokat tokostul – mindezeket fegyverviselési engedély

hiányában. A fegyvereket lefoglalta a rendőrség, mobiltelefonokkal, egy táblagéppel és egy fényképezőgéppel együtt. Az ügyészek harci kutya tartásáért, az állatokon való tilos sebészeti beavatkozásért és tiltott fegyverviselésért folytatják a kivizsgálást a gyanúsítottak ellen, ugyanakkor az állatvédelmi jogszabályok értelmében megbüntették őket. (v.gy.)



Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén **2023. március 7-én 11 órakor** nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:

- 83.100 négyzetméter kültelek, legelő, szántóföld, kaszáló
- A kikiáltási ár 153.923 lej, **Novák Mária Magdolna és Novák Hunor** tulajdona (harmadik fél jelzáloghitelező).
- A kikiáltási ár a becsérték 75%-a (második árverés).
- F200 603 fagyasztó, kikiáltási ár 6.300 lej;
- PKM profilszabó, kikiáltási ár 5.550 lej;
- SCV vízásványtalanító, kikiáltási ár 4.200 lej;
- BUTYL 7 kg BM7 típusú sajtológép, kikiáltási ár 17.000 lej;
- RTM SCV forgóasztal, kikiáltási ár 3.700 lej;
- CCT S3726 üvegvasgató gép, kikiáltási ár 59.000 lej;
- TMPB 200 poliszulfidos pumpa, kikiáltási ár 32.200 lej

A fenti ingó javak a **PAVIO WINDOWS&DOORS KFT.** tulajdonát képezik. A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

A 2015. évi 207-es, pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály – kifizetési nyilvántartási szám: 8263003220000000000139 –, vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2023. február 16. A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, a Szászrégeni Polgármesteri Hivatalban, az adós cégek székhelyén, valamint megjelenik a pénzügyminisztérium honlapján. Bővebb felvilágosítás a 0265/512-592-es telefonszámon (adó-begyűjtő és végrehajtó iroda).

2023.02.16.

Sajtóközlemény

„PNRR: Pénzeszközök a modern és megreformált Romániának!”

A szászrégeni 3-as sz. inkluzív oktatási központ épületének energetikai felújítása projekt finanszírozási szerződésével kapcsolatban

A Maros Megyei Tanács, mint Kedvezményezett aláírta a szászrégeni 3-as sz. inkluzív oktatási központ épületének energetikai felújítására vonatkozó projekt szerződését, mely az Országos Helyreállítási és Stabilitási Terv 5. Komponenséből nyert támogatást. A komponens neve: Felújítási Hullám, A középületek energiahatékonyságára és ellenálló képességére vonatkozó támogatási rendszer, a felhívás azonosítója pedig: PNRR/2022/C5/2/B2.1/1, 1. forduló. A projekt célja a szászrégeni 3-as sz. inkluzív oktatási központ épületének energetikai felújítása, amely 1.956,00 négyzetméteren terül el.

A projekt összértéke 5 041 640,31 lej, melyből a vissza nem térítendő finanszírozás összege 5 041 640,31 lej.

A projekt kezdésének időpontja: 2023.01.16.

A projekt befejezési dátuma: 2026.06.30.

A projekt azonosítója: C5-B2.1.a-715

Szász Zoltán-Tibor
KÖZÜGYVEZETŐ
AZ ELNÖK HELYETT
Maros Megyei Tanács

Kedvezményezett elérhetősége:
Maros Megyei Tanács
Cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám
Telefon: 0265 263211, Fax: 0265 268718,
E-mail: cjmures@cjmures.ro

„A közlemény tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió vagy Románia kormányának hivatalos álláspontját.”

„PNRR. Az Európai Unió által finanszírozott – NextGenerationEU”

<https://mfe.gov.ro/pnrr/><https://www.facebook.com/PNRROficial/>

2023.02.16

Sajtóközlemény

„PNRR: Pénzeszközök a modern és megreformált Romániának!”

„A Maros Megyei Múzeum közigazgatási épületének energetikai felújítására” projekt finanszírozási szerződésével kapcsolatban

A Maros Megyei Tanács, mint Kedvezményezett aláírta a Maros Megyei Múzeum közigazgatási épületének energetikai felújítására vonatkozó projekt szerződését, mely az Országos Helyreállítási és Stabilitási Terv 5. Komponenséből nyert támogatást. A komponens neve: Felújítási Hullám, A középületek energiahatékonyságára és ellenálló képességére vonatkozó támogatási rendszer, a felhívás azonosítója pedig: PNRR/2022/C5/2/B2.1/1, 1. forduló. A projekt célja a Maros Megyei Múzeum adminisztratív épületének energetikai felújítása, amely 2 613,00 négyzetméteren terül el.

A projekt összértéke 7 653 493,98 lej, melyből a vissza nem térítendő finanszírozás összege 7 653 493,98 lej.

A projekt kezdésének időpontja: 2023.01.16.

A projekt befejezési dátuma: 2026.06.30.

A projekt azonosítója: C5-B2.2.a-223

Szász Zoltán-Tibor
KÖZÜGYVEZETŐ
AZ ELNÖK HELYETT

Kedvezményezett elérhetősége:
Maros Megyei Tanács
Cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám
Telefon: 0265 263211, Fax: 0265 268718,
E-mail: cjmures@cjmures.ro

„A közlemény tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió vagy Románia kormányának hivatalos álláspontját.”

„PNRR. Az Európai Unió által finanszírozott – NextGenerationEU”

<https://mfe.gov.ro/pnrr/><https://www.facebook.com/PNRROficial/>

A Marosvásárhelyi Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztára (CARP)

március 7-én 14 órakor márciuskabált szervez tagjainak a Darina vendéglőben (Tudor negyedi Dacia komplexum).

Bővebb felvilágosítás az önszegélyző pénztár székhelyén, a 0265/262-651-es telefonszámon, illetve a CARP Facebook-oldalán.

KÉSZLETEN LÉVŐ SÍRKÖVEK
MÁR
1 400 RON-TÓL!

AZ AJÁNLAT
2023 FEBRUÁR 28-IG,
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG
ÉRVÉNYES!

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁD TŐ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

Küldetés
Kányádi Orsolyával
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN 21 ÓRÁTÓL

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predaș u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0